

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHOLD

Er det sentrale fortsatt sentralt? /
Veiledning for livet: Ethiske implikasjoner
i Fadervår / Fra bokfronten / Fra bispe-
dømmerådene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

- 1. mai - Jens Dale
- 4. søndag etter påske - Sabine Kjølsvik
- 5. søndag etter påske - Thomas Berbom

Får vi høre forsoningens evangelium,
og får vi høre det Langfredag?

Er det sentrale fortsatt sentralt?

Blir det sentrale i troen langsomt mer perifert i forkynnelsen? Får ordet om forsoningen etter hvert trangere kår i kirken? Det sies mye godt og sant om Guds kjærlighet. Langt sjeldnere blir det imidlertid fortalt at denne kjærlighet

ikke er selvsagt, men at den har sin historie og sin pris: Påskeuka i Jerusalem og forsoningens evangelium.

Får vi høre dette forsoningens evangelium, og får vi høre det Langfredag? Forsoningen er

ikke hele evangeliet, det er på ingen måte alt som er å si, men det må sies. I hvert fall ved påsketider og særlig Langfredag.

For noen tiår siden kunne man - ofte med rette - advare mot et for ensidig fokus nettopp på forsoningens evangelium i vår kirke. Når en stor andel av prekenene nærmest gikk på skinner i retning Golgata, kunne det hele bli for ensidig. Men en slik advarsel er neppe aktuell nå. Det er heller grunn til å etterlyse nettopp ordet om hva Golgata betyr for oss i dag.

Årsaken til denne utviklingen ligger åpenbart i kulturen som vi alle inngår i. Vår tids stemningsleie samsvarer dårlig med forsoningens doble forutsetning:

- 1) At Gud ikke bare er jovial.
- 2) At menneskets skade ikke er overflatisk, men har skilt oss fra fellesskapet med vår Skaper.

Forsoningens evangelium er ikke like sentralt i forkynnelsen som for et par tiår siden. Dette er ingen påstand med basis i en vitenskapelig gjennomført undersøkelse; men det er et inntrykk som baserer seg på den forkynnelse jeg selv har opplevd i gudstjenester og i media, og det er et inntrykk som jeg ofte får bekreftet også av andre. Denne bevegelsen bort fra forsoningen er imidlertid ikke lett å registrere. Den skjer i det stille, gjennom det som ikke blir sagt mer enn det som sies, og den omtales derfor nesten aldri. Det er andre - og mer tabloide og perifere - spørsmål som får fokus i den offentlige teologiske samtalen.

Men en og annen gang hender det at også dette temaet kommer på dagsordenen, helst i form av et kritisk oppgjør med det som gjerne kalles "den objektive forsoningslære". Men det blir ikke alltid like klart hvordan den forsoningslære man polemiserer mot, nærmere er å forstå. Sikter man for eksempel bare til den spesielle utforming av forsoningstanken som Anselm av Canterbury leverer i sitt verk fra ca. 1100: *Cur Deus homo?* Eller avviser man generelt enhver tale om at mennesket er atskilt fra Gud på grunn av synden, og bare kan reddes fordi Kristus "er korsfestet, død og begravet, for at han skulle forlike (forsonne) Faderen med oss", slik det sies i *Confessio*

Augustana, art. 3? Noen ganger kan kritikken først og fremst arte seg som et oppgjør nettopp med Anselm, men det virker samtidig som om hele forsoningsteologien parkeres.

Forsoningen gjennom Kristi stedfortredende død for vår skyld er frelsens bærebjelke, og den er slett ikke bundet til språket og kategoriene hos Anselm. Forsoningen uttrykkes utallige steder hos Paulus, blant annet slik: "For mens vi ennå var Guds fiender, ble vi forsonet med ham ved hans Sønnens død" (Rom 5,10). Han kan også omtale hele den apostoliske tjeneste som "forsoningens tjeneste" (2 Kor 5). Forsoningen uttrykkes også gjennom Hebrerébrevets fremstilling av Jesu øverste-prestlige offer, og ved de mange henvisninger i evangeliene til teksten om Herrens lidende tjener fra Jes 53.

Langfredag er Den Store Forsoningsdagen i kirkeåret. Men vi opplever i stadig større grad at det ikke prekes på Langfredag. I stedet nøyer man seg ofte med å lese teksten, og så la menigheten sitte og tenke sitt mens orgelet spiller. Hva slags teologi ligger bak denne praksis? Mener man at akkurat Langfredagens budskap er så kjent, eller så selvvinnlysende at det ikke trenger å forkynnes? Eller frykter man at prestens forkynnelse ikke vil være på det rette estetiske nivå? Langfredagens gudstjeneste må bli mer enn sørgmodighet, om enn aldri så gripende og høyverdig estetisk. Vi må få høre Langfredagsbudskapet som forsoningens evangelium: Dette skjer for oss!

Til de av dere kolleger som skal preke langfredag, vil jeg her rette en appell om å gjøre nettopp det. Forsoningens evangelium bør ikke bare formidles gjennom lesing av bibeltekster. Tekstene selv ber om å bli fortolket og forkynt i vår kontekst i dag med vårt eget vokabular. Det trenger ikke mindre enn før.

Forsoningen gjennom Kristi stedfortredende død for vår skyld, er frelsens bærebjelke, og den er slett ikke bundet til språket og kategoriene hos Anselm.

HALVOR NORDHAUG
Halvor.Nordhaug@mf.no

Veiledning for livet: Etiske implikasjoner i Fadervår

PROFESSOR HANS KVALBEIN:

FOREDRAG VED TORLEIV AUSTADS AVGANG FRA MF PÅ 70-ÅRS DAGEN 9. MARS 2007

Torleiv Austads bok om bønn (*Bønn til Gud*, Credo 1989, sml. *Troens pust: andakter til bønn*, Luther 1994) har gitt inspirasjon til denne forelesningen. Fadervår som bibelsk bønn er et velegnet faglig møtepunkt mellom en bibelforsker og en systematiker. Fadervår kan brukes som en port til å forstå både Jesu forkynnelse om Guds rike og hans etiske forkynnelse. Dette er en tradisjon som har gamle røtter. Allerede Tertullian kalte Fadervår en *enchiridion*, en håndbok i kristen tro. I Østkirken har bønneliv og liturgi alltid vært en hovedkilde for teologisk refleksjon, under stikkordet *lex orandi lex credendi*, fritt oversatt: Troen lever av bønner. I Luthers katekismer står Fadervår i sentrum, etter de ti bud og trosbekjennelsen, og foran dåp, skriftemål og nattverd. I nyere tid har eksegeter som Joachim Jeremias og Heinz Schürmann betraktet Herrens bønn som en nøkkel til å forstå Jesu forkynnelse

Men kan Fadervår brukes som kilde for etikken? Bønnen gir jo ikke normer for menneskelivet slik som de ti bud, det dobbelte kjærlighetsbud og den gyldne regel. Den er en bønn til Gud, og handler ikke om hva vi skal gjøre, men hva vi ber om at Gud skal gjøre for

oss. I denne forstand er Fadervår ikke lov, men evangelium, ikke etikk, men troslære. Dette har Ulrich Luz sterkt undertreket i sin store 4-binds kommentar til Matteus. Midt i Bergprekenen, mellom Antitesene med sine radikale etiske krav, og avslutningen, hvor det ikke bare er spørsmål om å *høre*, men å *gjøre* Jesu ord, står bønner Fadervår. Den forteller ikke om Guds krav til oss, men om vår himmelske Fars frelsesvilje. Den handler om hva Gud selv vil gjøre når han helliger sitt navn, når han lar sitt rike komme og lar sin vilje skje, og når vi får be om og ta imot frelsens gave, tilgivelse for skyld.

La det stå fast: Fadervår som bønn er evangelium, fordi vi får komme til Gud på hans eget ord og løfte, og fordi vi i Jesu navn får lov til å kalle ham vår Far og regne med ham som vår Far i himmelen.

Men av Ivar Asheim har vi lært at etikk er ”Mer enn normer”. Med hjelp fra Asheim kan vi også se etiske implikasjoner i Fadervår ut fra hans definisjon av den kristne etikken som ”virkelighetstolkning i lys av Bibelen” eller som ”tolkning av den menneskelige livsvirkelighet til hjelp for livsorientering og livsførsel.” Fadervår gir en virkelighetstolkning, og denne

tolkningen har betydning for våre holdninger og handlinger.

Under arbeidet med en nye bibeloversettelsen NT05 gjorde Gunnleik Seierstad meg oppmerksom på en bok om Fadervår av en av vår tids store systematikere. **Helmut Thielicke: *Bønnen som bærer***, kom ut på norsk 1964 (Lutherstiftelsen). Originalen: *Das Gebet, das die Welt umspannt*, kom ut allerede i 1946. Boka gjengir bibeltimer Thielicke holdt i Stuttgart i 1944. Noen fotnoter angir rammen for disse bibeltimene. De startet i Stuttgarts hovedkirke Hospitalkirken, men bibeltimen over 2. bønn, *Komme ditt rike*, måtte holdes i kirkens kor, for kirken selv var blitt bombet til ruiner dagen før, og hele byens sentrum var totalt ødelagt. Bibeltimen over den 3. bønn, *Skje din vilje*, ble avbrutt av flyalarm, og ble den siste talen som ble holdt i kirken før også resten av den ble bombet i stykker. Bibeltimene fortsatte i Matteus menighetshus. Like før byen ble besatt av amerikanerne, talte Thielicke om *Forlat oss vår skyld*, og like etter besettelsen om *Led oss ikke inn i fristelse*.

Har det mening å holde bibeltimer over Fadervår mens verden blir bombet istykker rundt deg? Ja, det har mening, for bønnen retter seg til Gud som Far, som ikke vil forlate sine barn i den livstruende nøden. Bønnen om at Guds rike må komme minner oss om at verden *Imperium Romanum, das dritte Reich eller den amerikanske supermakt* er det siste og det største. Bønnen gir en håpsdimensjon som vi trenger nettopp når nøden er størst. Thielickes bibeltimer kan illustrere hvordan Fadervår har bidratt til "virkelighetstolkning i lys av Bibelen" og kan prege vår holdning og handling.

Jeg vil her ikke gå inn på tiltalen "Vår far i himmelen" eller de to første bønnene som gjelder Guds navn og Guds rike. I Luthers lille og store katekisme vises det tydelig hvordan også tiltalen og disse bønnene har etiske implikasjoner.

"Hvordan blir Guds navn hellig blant oss?"

Det beste svar ser slik ut: Når vår lære og vårt liv er gudfryktig og kristelig. Etter som vi i denne bønnen kaller Gud for Far, så er det vår plikt å oppføre oss som gode barn på alle måter, så han ikke får skam av oss, men ære og ros." (fra den store

katekismen til 1.bønn, Wisløffs oversettelse s.119)

Dette preger hans forklaringer til 1. og 2. bønn i den lille katekismen, hvor vi i dag klart vil si at Luther har overbetont det etiske på bekostning av det eskjatologiske. Men han har tydelig pekt på en grunnleggende side av hva tiltalen betyr sammen med bønnen om at Guds navn må helliges: Å kalle Gud for Far innebærer ikke bare å få vise ham tillit, men også plikt til å lyde hans vilje.

Her vil jeg ta mitt utgangspunkt. Jesus spør etter hva som er *Guds vilje* med våre liv. Det kan derfor være naturlig å starte med den tredje bønnen i Fadervår. Har det relevans for våre holdninger og handlinger når vi ber: La viljen din skje?

3. bønn: La viljen din skje

Den tredje bønnen i Fadervår, La viljen din skje, mangler i de eldste håndskriftene hos Lukas. Men den mangler ikke i noe håndskrift til Matteusteksten, og den er også med i Didaches gjengivelse av Fadervår ca år 100. Matteusteksten ble tidlig enerådende i kirkenes liturgi, og de senere manuskriptene til Lukas-evangeliet har harmonisert sin tekst til Matteus-versjonen. Fra oldkirken av er den tredje bønnen med i alle kirker når Herrens bønn leses.

Hva menes det her med "Guds vilje"? Uttrykket åpner for to mulige forståelser av hvem som er logisk subjekt:

1) en *teosentrisk* forståelse vil se den som en bønn om at *Gud selv* må gjøre det han har satt seg fore. Bønnen viser da til Guds egen frelsesplan og frelsesvilje, som mennesker kan få ta imot som gave. Bønnen forstås *eskjatologisk* på linje med de to foregående, at Gud setter sin frelsesvilje igjennom når han helliger sitt navn og lar sitt rike komme.

2) en *antroposentrisk* forståelse av uttrykket vil vektlegge at Guds vilje forutsetter at vi mennesker svarer på Guds bud med lydighet. Denne tolkningen gjør den til en *etisk* bønn om at vi som mennesker må gjøre Guds vilje.

I de fleste utsagn om "Guds vilje" i de synoptiske evangeliene dreier det seg om det *mennesker* skal gjøre. Bergprekenen munner ut i et ord om at det ikke er den som roper "Herre, herre" som skal komme inn i Himmelriket,

men den som "gjør min himmelske Fars vilje" (Matt 7,21). På samme måte er det med Jesu sanne familie: "Den som gjør min himmelske Fars vilje, er min bror og søster og mor" (Matt 12,50). I en rekke sammenhenger, både i evangeliene og i brevene, formenes vi til å kjenne Guds vilje og å gjøre etter den. Dette gjør det nærliggende å tolke bønningen etisk: vi ber om at *vi selv* og *andre* ved Guds hjelp kan gjøre det han vil.

Men denne tolkningen er ikke selvsagt. For i bønningen er ikke Guds vilje knyttet til verbet "gjøre" (poie,w) som brukes i de anførte tekstene. Bønningen er ikke "La viljen din *gjøres* eller utføres", som ville gjøre mennesker til det logiske subjekt, men "La viljen din *skje*" (gi,nomai). (NB: denne forskjellen tilsløres i den engelske oversettelsestradisjonen: *Your will be done.*) Dette uttrykket finner vi også i Jesu bønn i Getsemane: "Far, om du vil, så ta dette begeret fra meg! *Men la ikke min vilje skje, men din!*" (Luk 22,42; sml Matt 26,42). Her er det tydelig at det primært er Gud selv som er det logiske subjektet. Jesus ber om at Gud må sette sin vilje igjennom og gjøre det han vil.

På tilsvarende måte må vi lese bønningen hos de kristne i Caesarea (Apg 21,14), som ville overtale Paulus til ikke å dra opp til Jerusalem, fordi de ante hva som ville møte ham der. Til slutt måtte de la ham reise og sa "La Herrens vilje skje!" Tanken er at Gud må få gjøre det han selv vil, og at Paulus må gå inn i Herrens plan og vilje. Også her dreier det seg altså primært om hva Gud selv vil gjøre.

Fadervårs tredje bønn bør først og fremst forstås ut fra denne teosentriske orienteringen: det er en bønn om at *Gud selv* må gjennomføre sin frelsesplan. Slik hører denne bønningen nært sammen med de to første bønnene. Vi ber om at Gud selv vil hellige sitt navn (uttrykt med en *passivum divinum*), la riket sitt komme, la sin frelsesvilje skje.

Men denne tolkningen bør ikke stå alene. Bønningen inkluderer også hvordan vi som mennesker stiller oss i forhold til Guds vilje. Den sikter på at Gud setter sin vilje igjennom "på jorden, slik som i himmelen". Denne uttrykksmåten har en eskjatologisk horisont, men primært taler den om Guds vilje og plan for det som skal skje mens himmel og jord består, i denne verdens tidsløp. Og da for-

utsettes det også at mennesker innordner seg under denne planen. Derfra er det ikke noe langt sprang til å la bønningen inkludere at også mennesker må lyde Gud. Vi ber om at vi med Guds hjelp må få være med og virkeliggjøre Guds vilje.

Når vi slik leser bønningen om at Guds vilje må *skje*, sammen med NT's mange oppfordringer til menneskene om å *gjøre* Guds vilje, blir det tydelig at Jesu etiske forkynnelse er *teonom*: Det er Gud som gir normer og retning for menneskenes liv og adferd. Det er Gud vi skal stå til ansvar for for alt vi tenker, sier og gjør. Det er Gud som er kilde og grunn for vår livsførsel.

Bønningen om at Guds vilje må *skje*, forutsetter at både vi selv og den verden vi lever i, enda ikke er i samsvar med Guds hellige vilje, at hans navn enda ikke æres rett og at hans rike enda ikke er kommet. Slik gir alle de tre første bønnene momenter til en ontologi eller en virkelighetsbeskrivelse som er relevant for forståelsen av Jesu etiske forkynnelse. Vi er underveis mot et Guds rike som enda ikke er kommet, i en verden hvor hans navn vanhelliges og hvor hans vilje ikke er enerådende, men må kjempe mot gudfiendtlige krefter.

Vi har nevnt tekster hvor det å gjøre den himmelske Fars vilje er vilkår for å komme inn i Guds rike og for å høre til i Jesu familie (Matt 7,21; 12,50). Når Guds vilje også er en del av den bønningen Jesus har lært sin kirke, blir det viktig for oss å spørre videre: Hva er Guds vilje for våre liv? Jesu viktigste og mest direkte svar på disse spørsmålene er hans henvisning til det dobbelte kjærlighetsbudet, til de ti bud og til den gylne regel. Vi skal ikke behandle dem her, men spørre om de tre siste bønnene i Fadervår har relevans for vårt liv i denne verden.

4. bønn: Gi oss i dag vårt daglige brød

De tre første bønnene i Fadervår har du-form. De gjelder Guds egen sak: hans navn, hans rike, hans vilje. De tre siste bønnene har vi-form. De gjelder våre behov: for daglig brød, for tilgivelse, for vern mot fristelsen og det onde.

I den fjerde bønningen er det noen små forskjeller på Matteus- og Lukasversjonen. Den viktigste er at Lukas i stedet for "gi oss i dag" har "gi oss *hver dag*".

”Det daglige brød” er et uttrykk som har blitt forstått noe forskjellig helt fra oldtiden av. Grunnen er at ordet for ”daglig”, det greske *evpiou,sioj*, ikke finnes i andre tekster. Allerede kirkefaderen Origenes er usikker på ordets egentlige betydning. Det er en sammensetning av den greske preposisjonen *epi* ”til” eller ”på” og et ord som enten er avledet av verbet å ”være, eksistere,” (*einai*) eller av et verb for å ”komme” (*ienai*). Dette har gitt utgangspunkt for (minst) fire hovedtolkninger:

1) Den latinske oversettelsen Vulgata tar utgangspunkt i betydningen eksistens eller substans og oversetter *supersubstantialis*: det som går ut over alt som eksisterer. Denne tolkningen går tilbake til Hieronymus og andre kirkefedre i oldtiden, som tenkte seg at bønnen gjelder nattverden. Denne *sakramentale* tolkningen av bønnen finner vi også i Martin Luthers eldste skrifter, og det har egentlig skjedd et dramatisk skifte i hans forståelse av bønnen når han i katekismene tolker bønnen bokstavelig om ”alt det vi trenger til legemets opphold”.

2) Oversettelsen ut fra ordet for ”eksistens” kan også gi en tolkning i retning av det som er nødvendig for å eksistere, slik at oversettelsen kunne gå i retning av ”*det livsnødvendige brødet*”. En kan her også tenke seg at adjektivet for ”det eksisterende” skal utfylles med ordet ”dag”: slik at uttrykket kan oversettes ”brød for den nærværende dag”, *vårt daglige brød*.

3) Filologisk er imidlertid avledningen av uttrykket fra verbet for å ”komme” mest sannsynlig, altså brødet for den kommende dag, slik bønnen er gjengitt i den svenske oversettelsen: ”Ge oss i dag vårt brød for dagen som kommer”. ”*Brødet for i morgen*” er også gjengivelsen av denne bønnen i det apokryfe Nazoreerevangeliet, tidlig i det andre århundret. I denne formen kan vi forstå den fjerde bønnen konkret ut fra dagarbeidernes situasjon på Jesu tid. De fikk utbetalt sin daglønn om kvelden, etter dagens arbeid, og måtte da sørge for mat for seg og sine til den neste dag. Den norske oversettelsen ”vårt daglige brød” vil kunne dekke både denne betydningen ”for morgendagen” og den foregående, ”livsnødvendig”. Bønnen gjelder det brødet eller

den maten som er nødvendig for å leve fra dag til dag.

4) Men uttrykket ”vårt brød for dagen som kommer” har også av noen blitt tolket eskjatalogisk, som en bønn om å få del i det kommende festmåltidet i Guds rike. ”Salig er den som får spise brød i Guds rike” heter det i den greske teksten til Luk 14,15, og sammenhengen gjør det klart at det dreier seg om det himmelske festmåltidet. Mot denne tolkningen taler imidlertid at vi ber om å få dette brødet ”i dag” (hos Lukas sogar ”hver dag”). Både den sakramentale og den eskjatalogiske tolkningen passer dårlig med bønnens enkle form: den er en bønn om at Gud vil gi oss den maten vi trenger for å leve.

Når ordet ”brød” brukes om livsnødvendig mat, kan den fjerde bønnen minne om Agurs bønn i Ordsp 30,8b-9:

Gi meg verden armod eller rikdom, men la meg få den mat (Hebraisk: *læchæm* ”det brød”) jeg trenger. Ellers kunne jeg bli så mett at jeg fornektet deg og spurte: ”Hvem er Herren?” eller bli så fattig at jeg stjal og forbannet min Guds navn.

Her er maten tydeligvis sett i lys av forholdet til Gud. Både overflod og mangel på mat er en trussel mot det gode liv. Den overmette blir selvtilfreds og har ikke bruk for Gud. Den fattige og sultne fristes til å stjele og til å forbanne Gud. Slik blir bønnen om det ”daglige brød” en påminnelse om at Gud har gitt oss livet og vil holde det oppe ved sin daglige omsorg. Men den blir også en advarsel mot en livsstil hvor maten og ganens nytelser får en egenverdi som fortrenger tanken på Gud og medmennesker.

Med denne bønnen bekjenner vi oss til en Gud som vil at vi skal ha nok å leve av. Når en slik bønn bes av den fattige, blir den en protest mot all nød som gir sult og underernæring. Når den bes av den som har mer enn nok å leve av, blir den en påminnelse om solidaritet med dem som har for lite. Bønnen har vi-form og gjelder ikke bare meg selv og mine aller nærmeste. Dermed etablerer den også en plikt til å hjelpe der matmangelen blir livstruende. Det går en linje fra denne bønnen til Kirkens Nødhjelps fasteaksjon, Brød for verden. Og det går en linje til menneskerettighetene, som ser tilgangen på

mat og drikke som en grunnleggende rettighet for alle.

Selv om bønnen primært gjelder det livsnødvendige minimum av mat, er det ingen grunn til å tolke den asketisk: at det er et ideal å avholde seg fra god mat og godt drikke. Her tegner evangeliene et bilde av Jesus selv som skiller ham fra asketen i ødemarken, døperen Johannes. "For Johannes kom; han verken spiste eller drakk, og folk sier: 'Han er besatt.' Menneskesønnen kom; han spiser og drikker, og de sier: 'Se, for en storeter og vindrikker, venn med tollere og syndere!'" (Matt 11,18-19 Luk 7,33-34). Festmåltidet og bryllupsfesten er bilder han bruker på Guds rike, med bakgrunn fra løftet om Herrens gjestebud for alle folk på Sion, et gjestebud med "fete, margfulle retter og gammel, klart vin." (Jes 25,6). Når den fortapte sønnen kommer hjem, slaktes selveste **gjøkalven!** Også gjøkalven har sin plass i det gode menneskeliv! Det er ikke noen kristelig dyd å ikke kunne seg livets goder og å la hverdag få vekse med fest.

Men det lar seg heller ikke gjøre å bytte ut bønnen om det "daglige brød" med en bønn om rekesmørbrød, indrefilet eller karamellpudding. Som daglig bønn plasserer Fadervår oss i en nøktern hverdag. I en liknelse fortalte Jesus om en rik mann som levde i fest og luksus **hver dag**, mens den fattige Lasarus sultet i hjel utenfor porten hans (Luk 16,19-21). Hos Lukas blir dette bildet av et luksusliv "hver dag" en kontrast til bønnen om det daglige brød "hver dag" (Luk 11,3). Denne rike mannen demonstrerer dermed en livsstil som ikke nøyer seg med "det daglige brød", men velger en levemåte i mat og klær som stenger både Gud og medmennesker ute. Slik blir han også et eksempel på en som går på den brede vei som fører til fortapelse. Som advarende eksempel minner han om den rike bonden i Luk 12, som ikke hadde noen annen livshorisont enn "Slå deg til ro, min sjel, spis, drikk og vær glad!" Bønnen om det daglige brød er et korrektiv til en slik livsholdning rett og slett ved at den er en bønn. Det betyr at det er Gud som er kilden til mat og liv og helse. Kanskje bordbønnen slik sett er det aller viktigste uttrykk for tro og teologi i hverdagen.

"Med svette i ansiktet skal du ete ditt brød" heter det i syndefallsberetningen (1 Mos 3,19). Det betyr at det daglige brød normalt er forbundet med arbeid, ja med hardt arbeid. Bønnen om at Gud vil gi brød gjør ikke Gud til kokk og kelner for mennesker som passivt bare vil la seg oppvarte. Det daglige brød og det daglige arbeid hører normalt sammen. Slik blir bønnen også en påminnelse om at Gud er kilde både til arbeidsglede og arbeidsevne og til nødvendig næring og god appetitt. Men arbeidet skal ikke skje med bekymringen som fortegn, slik vi lærer i Jesu gode formaninger i Matt 6,25ff.

Vær ikke bekymret for livet, hva dere skal spise, eller hva dere skal drikke, heller ikke for kroppen, hva dere skal kle dere med. Er ikke livet mer enn maten og kroppen mer enn klærne? ... Alt dette er hedningene opptatt av. Men den Far dere har i himmelen, vet jo at dere trenger alt dette. Søk først Guds rike og hans rettferdighet, så skal dere få alt det andre i tillegg.

5. bønn: Og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir våre skyldnere.

I Matteusformen gjelder den 5. bønn tilgivelse av "skyld", mens Lukas har det vanligere uttrykket "tilgi oss våre synder". Det greske ordet for skyld, *ofeilæma*, står for det som et menneske "skylder" en annen, og kan altså konkret stå for "gjeld" eller forpliktelse. I Jesu bønn står ordet i flertall. Vi kunne antyde denne nyansen ved en friere omsetning og be om tilgivelse for "all vår skyld" eller be Gud slette ut "våre gjeldsposter". En bønn om at Gud vil tilgi skyld forutsetter at mennesket står i gjeld i forhold til Gud: det "skylder" ham å gjøre hans vilje, men kommer til kort og kan bare be om nåde. Tilgivelse av skyld betyr da at gjelden slettes og at synden ikke lenger "tilregnes" eller kointoføres på den som har gjort den (Rom 4,8).

Skyld og ansvar hører sammen. Det er menneskets adelsmerke at det står til ansvar for Gud. Det er ikke bare styrt av instinkter eller av en blind skjebne. Ansvar betyr at mennesket skal svare for sitt liv på regnskapets dag. Skylden står for underskuddet i regnskapet. Bønnen om tilgivelse for skyld er en appell til Gud om gjeldssletting, at

han i sin nåde stryker bort hele under-skuddet.

Når denne bønningen er direkte knyttet sammen med bønningen om det daglige brød, viser det at Jesus ikke regner med at mennesket kan bli syndfritt i dette liv. Vi har et daglig behov for syndstilgivelse slik vi også har behov for daglig brød. Slik kan vi si at bønningen minner om at en Jesu disippel er *simul justus et peccator*: samtidig rettferdig og synder. Rettferdig er den troende ved Guds nåde og tilgivelse. Samtidig er den kristne en synder, fordi han eller hun fortsatt lever i en syndig kropp i en syndig verden. Vi trenger både daglig brød og daglig tilgivelse for skyld.

Bønningen om tilgivelse for synd og frihet fra skyld finner vi mange steder i GT, og klagesangene i Qumran gir uttrykk for en sterk bevissthet om menneskets avmakt i forhold til den hellige Gud. I synagogens Atten-bønn lyder den 6. bønn slik: "Tilgi oss, vår Far, for vi har syndet. Vis nåde, vår konge, for vi har handlet ondt. For du tilgir og viser nåde. Velsignet være du, Herre, for du er nådig og stor i tilgivelse." Disse bønnene viser at Israel har kjent et varig behov for tilgivelse.

Men tilgivelsen kan også ses på som en eskjatologisk gave og som en innledning til frelsetiden. I mange tekster lyder et løfte om at Gud vil tilgi sitt folk og ta bort deres synd og skyld (Ps 103,10-12; 130,8; Jes 1,18; 43,25; 44,22; Jer 31,34; 36,3). Døperen Johannes kunne knytte til dette løftet når han forkynte "en omvendelsesdåp som ga tilgivelse for syndene" (Mark 1,4; Luk 3,3).

Det er slike løfter som er bakgrunnen for forklaringen på Jesu navn i Matt 1,21: "Du skal gi ham navnet Jesus, for han skal frelse sitt folk fra deres synder." Slik har Matteus understreket syndstilgivelsens betydning i Jesu liv og forkynnelse. I Matt 16,19 er fullmakten til å binde og løse, til å fastholde eller tilgi synd, grunnlaget for den kirken Jesus vil bygge på Peter. Den samme fullmakt gis til disiplene generelt i 18,18. Men syndstilgivelsen er knyttet til Jesu person og gjerning. Når Jesus tilga synder, ble det av de skriftlærde oppfattet som gudsbespottelse, for bare Gud kan tilgi synder (Mark 2,7). Jesus opptrer altså her med en fullmakt som tilhører Gud alene, og han gir denne fullmakten videre til sine disipler, til sin

kirke. Evangeliets lesere ble minnet om Jesu død og fikk motta syndstilgivelsen hver gang de feiret det hellige måltidet sammen (Matt 26,28).

Lukas har betont syndstilgivelsen på en annen måte når han uttrykkelig lar omvendelse og tilgivelse for syndene i Jesu navn være apostlenes misjonsoppdrag (Luk 24,47). Tilgivelsen i Jesu navn er en dåpens gave til de nye kristne allerede på pinsedagen (Apg 2,38) og tilgivelsen nevnes stadig som uttrykk for hva som skjer når nye blir kristne (Apg 5,31; 10,43; 13,38; 26,18).

Syndstilgivelsen er altså både en gave i dåpen ved inngangen til disippellivet og samtidig et daglig behov og en daglig gave som vi får be om i Fadervår. Bønningen er ikke ment som en innbydelse til individuell sjelegransking for å avdekke alle feil og nederlag i eget liv. Ordene om skyld og synd er ikke gitt for å knuge ned, men for å reise opp. Jesu disipler skal kunne legge misgrep og vond fortid bak seg. Vi merker oss at dette fortsatt er en vi-bønn. Sammen med hele kirken får den bedende leve i nådens og tilgivelsens fellesskap.

Den femte bønn skiller seg fra alle de andre bønnene ved at den er direkte knyttet sammen med en henvisning til de bedendes egen aktivitet: "slik også vi tilgir våre skyldnere." Den er også den eneste bønningen som hos Matteus får en kommentar, hvor tilgivelsen fra den himmelske Far gjøres avhengig av at medmennesker tilgis (Matt 6,14-15). Også i andre jødiske tekster knyttes Guds tilgivelse sammen med menneskers vilje til å tilgi hverandre. Les Sir 28,1-4! Den beste forklaringen til dette får vi i liknelsen om den ubarmhjertige tjeneren, som er Jesu svar på Peters spørsmål om hvor ofte han skal tilgi sin bror (Matt 18,21-35). Tjeneren får ettergitt en ufattelig stor gjeld som han skylder sin herre. Men den samme tjeneren nekter å ettergi den langt mindre gjelden en medtjener skylder ham. Til slutt konfronteres denne ubarmhjertige tjeneren med sin herres store barmhjertighet og sin egen smålighet, og han får sin straff. Konklusjonen er klar: "Slik skal også min himmelske Far gjøre med hver og en av dere som ikke av hjertet tilgir sin bror" (18,35). Tjeneren fikk ettergitt sin store gjeld uten betingelser. Grunnen til gjeldsutslettelsen lå

ikke i tjenerens adferd, men i herrens barmhjertighet: "Da fikk Herren inderlig medfølelse med denne tjeneren, slapp ham fri og etterga ham gjelden" (18,27). Det blir en skrikende kontrast mellom herrens inderlige medfølelse og tjenerens harde hjerte. Det forplikter å motta en slik nåde og å ha en slik herre: "Burde ikke også du ha vist barmhjertighet mot din medtjener, slik jeg viste barmhjertighet mot deg?" Også du - slik som jeg: denne sammenhengen er det som reflekteres i Fadervårs 5.bønn: slik også vi tilgir...

Sammenhengen mellom Guds barmhjertighet og vår vilje til forsoning med mennesker kjenner vi også fra Bergprekenen. Bær ikke fram noen offergave til Gud før du har forsonet deg med din neste, Matt 5,23-26. "Salige er de barmhjertige, for de skal få barmhjertighet", Matt 5,7. Det er sammenhengen mellom den første og den andre delen av det dobbelte kjærlighetsbudet som illustreres i disse sammenhengene. Ditt forhold til Gud avspeiles i ditt forhold til din neste.

Vissheten om å få tilgivelse fra Gud er en veldig ressurs i alt arbeid for forsoning og fred. I de to siste antitesene i Matt 5 oppfordrer Jesus til ikke å gjøre gjengjeld mot den som gjør ondt mot deg, og om å elske sin fiende og slik gjenspeile Guds godhet mot alle (Matt 5,38-48). Erkjennelsen og bekjennelsen av egen skyld er ofte det første og viktigste skrittet til å skape forsoning. Allerede i november 1945 startet den tyske kirkes forsoningsarbeid i forhold til andre europeiske land med *das Stuttgarter Schuldbekennnis*, og jeg aner en linje tilbake til Thielickes utlegning av Fadervår året før i samme by.

Både den 5.bønn, kommentaren til den og liknelsen i Matt 18 gir uttrykk for en grunnsetning som styrer Jesu ethos: Guds barn skal likne sin Far. I sin ferd skal de vise at de har lært av hans barmhjertighet og godhet. Da kan de ikke styres av sitt harde hjerte og sitt selvopptatte sinn. Horisonten åpnes mot medmennesker, som også trenger tilgivelse.

6. bønn: La oss ikke komme i fristelse, men frels oss fra det onde.

Fadervårs 6. bønn består av to setninger som er nært knyttet til hverandre. Det er ikke naturlig å telle den siste setningen som en egen,

syvende bønn slik det blant annet skjer i Luthers lille og store katekisme. Den kan heller oppfattes som en videreførende parallell til den første. I Lukasteksten mangler den i de eldste håndskriftene. Den viser at fristelsen er noe ondt, som vi trenger hjelp til å bli berget ut av.

Den ordrette oversettelsen av det første verbet, "led oss ikke", som har vært vanlig i de fleste bibeloversettelser, kan misforstås i retning av at det er Gud selv som leder i fristelse og vil lokke til fall. Men ingen som blir fristet, må si "Det er Gud som frister meg" (Jak 1,13). Gud er trofast, han vil ikke la dere bli fristet over evne (1 Kor 10,13). Verbet "lede" trenger ikke å forutsette en aktiv lederrolle. En dør som "leder" inn til et rom, lar oss komme dit uten aktivt å "føre" oss dit. Slik må verbet forstås i denne bønnen: vi ber om at Gud ikke lar oss komme i fristelse, og om vi blir fristet, ber vi ham frelse oss fra det onde.

Det greske ordet for fristelse, *peirasmoj* kan også bety prøvelse. Den svenske oversettelsen har valgt en slik tolkning, "utsatt oss inte för prøvning" og forklarer i en fotnote at det særlig gjelder de harde prøvelser og trengsler som hører endetiden til. Men en slik eskjatologisk tolkning av bønnen virker som en innsnevring og svarer ikke til ordbruket ellers i NT. Både denne og de to foregående bønnene dreier seg om behov for Guds hjelp både i hverdag og i krisetider. "Fristelsen" er her entydig negativt å forstå. I denne bønnen har ordet ikke den positiv biklangen som ordet "prøvelse" kan ha. Prøvelse kan jo også forbindes med modning og vekst når det er tale om den prøvede tro, Jak 1,3; 1 Pet 1,7. Det er ikke et slikt aspekt ved fristelsen/prøvelsen vi ber om å bli spart for i denne bønnen. Det er fristelser til fall og til frafall fra Gud det dreier seg om. Det blir tydelig ved sluttsetningen, "fri oss fra det onde."

Dermed blir denne bønnen et sterkt vitnesbyrd om at vi lever i en kamptid. Guds rike er enda ikke kommet med den fulle seier over det onde. Mennesket trues av fristelser både fra sitt indre og fra sine omgivelser. Det onde har makt. Ut fra tilsvarende jødiske bønner ligger det særlig nær å tenke på "den onde lyst", men også på onde drømmer og tanker, fiendtlige

mennesker, sykdom og lidelse, og på Satan selv som kilden til det onde. Luther sammenfatter dette i sin forklaring med at fristelsen har tre kilder: verden, vårt eget "kjød" og Satan.

Denne kampsituasjonen kaster lys over hele Herrens bønn. Den starter med tre bønner som gjelder Guds navn, Guds rike og Guds vilje. Det er bønner om at Gud vil fullføre sin frelsesplan og gi den fulle seier over alt det onde som ennå truer menneskelivet. Den avsluttes med bønner om daglig brød, om tilgivelse for skyld og om seier over fristelsene og det onde. Livet er farlig! Det går an å bøye seg for sitt harde hjerte og bukke under for fristelsene. Det går an å bomme på målet, Guds rike, og miste tilhørigheten til Gud, vår Far. Bønnen tegner en livstolkning hvor mennesket skal stå til regnskap for Gud og må innordne seg under hans gode vilje. Men samtidig kan mennesket få leve i visshet om at Gud tilgir skyld og viser nåde og barmhjertighet. Han har omsorg for sine helt til det siste. Vår Far vil ta vare på sine barn.

Herrens bønn plasserer oss i en relasjon til Gud, til medmennesker og til den skapte virkelighet som har stor relevans for etikken.

Hold bibeltimer om Herrens bønn!

Det er ikke sikkert at så mange av dem som bruker Fadervår som bønn i sitt private bønneliv eller i kirke og forsamling, reflekterer så veldig mye over innholdet i de enkelte bønnene. Den blir lett en tom formel. Slik sett skulle jeg ønske at mange prester og predikanter ville benytte den anledningen som nå er gitt med den nye oversettelsen, til å holde bibeltimer over bønnen Vi trenger å hjelpe oss selv og andre til å se hvilken skatt vi har i den bønnen Jesus selv ga sine disipler

Fra min folkeskoletid på Bestum skole i Oslo husker jeg min klasseforstander som underviste oss i religion med Volrath Vogts bibelhistorie og Martin Luthers lille katekisme som lærebøker. Vi skulle lære mye utenat den gangen, og jeg fikk vel ikke noe klart bilde av hvor mye dette stoffet betydde for læreren min personlig. Desto mer overraskende ble det for meg da jeg flere år etter hans død fikk kontakt med hans datter, som viste seg å være aktivt med i menighetsarbeid i Sandefjord. Da jeg spurte henne om hvilke sanger faren hadde

vært mest glad i, nevnte hun flere kjernesalmer og kristne sanger fra bedehuset. Men en salme sto i en særstilling, sa hun, og den hadde klassen min lært så godt at vi kunne synge alle 3 versene utenat på klassefesten 25 år senere. Det var "Alltid freidig når du går". Datteren kunne fortelle at den hadde faren hatt med seg da han som unggutt hadde vært med å ta imot flyslipp fra England på Hamarvidda. Og jeg ser for meg læreren min som 17-åring, når han på nattlig oppdrag og i redsel for tyske patruljer leter opp flyslippet og synger

*Aldri redd for mørkets makt, stjernene vil lyse
Med et Fadervår i pakt skal du aldri gyse.*

Vi startet i det sønderbombede Stuttgart i 1944, og vi har vendt tilbake til det samme året, men på den andre siden av frontlinjen, på Hamarvidda. Herrens bønn binder de to situasjonene sammen. La meg avslutte med å sitere fra Helmut Thielicks forord til boka med hans bibeltimer om Fadervår:

"Fadervår er i sannhet den bønnen som omspinner verden...

Hele verden hviler - liksom den forgylte kloden på middelalderbildene - i Herrens hånd. Samtidig hviler den også i våre hender når vi i bønn rekker den mot Gud.

Kunne man vel tenke seg noe større enn å lære å se på denne verden på en ny måte - fra bønnens standpunkt?"

(Noe forkortet med tanke på LK)

FESTSKRIFT TIL BØRRE KNUDSEN PÅ HANS 70-ÅRS DAG

TABULA GRATULATORIA

Børre Knudsen fyller 70 år den 24. september 2007. I den anledning vil det bli utgitt et festskrift på Luther Forlag med bidrag fra blant annet følgende: Peter Beyerhaus, Bjørn Bjørneboe, Bengt Birgersson, Niels Chr. Geelmuyden, Egil Hovland, Per Kørner, Trond Kverno, Per Lønning, Alf Magnus, Emanuel Minos, Nina Kari Monsen, Bernt T. Oftestad, Eivor Andersen Oftestad, Hans Olav Okkels, Ola Didrik Saugstad, Liv Kjersti Skjeggestad, Johannes Sørensen, Inger Lund Thorsen, Egil A. Wyller, Ferdinand Wyller og Asbjørn Aarnes.

Redaksjonskomité for boken er: Boe Johannes Hermansen, Lauritz Pettersen, Annie og Johannes Sørensen og Arne Thorsen.

Du inviteres til å bli med på tabula gratulatoria, som vil bli trykt i boken. Den som skriver seg på, får boken tilsendt for kr. 290 fritt tilsendt. Beløpet på kr. 290 settes inn på Luther Forlags bankgiro: 3000.14.73669. Husk å merke betalingen med Festskrift + navnet som skal inn i gratulasjonslisten! (Hvis navnet ikke kommer med i anmerkingsrubrikken, må det sendes til asle.dingstad@lutherforlag.no)

Frist 1. juni.

FRA BOKFRONTEN

Inn i tilbedelsen

Tove Rustan Skaar:

”Inn i tilbedelsen – Den nye lovsangstradisjonen”

Verbum Forlag 2007, 159 sider

I den senere tid har ”den nye lovsangstradisjonen” og gjerne slik den praktiseres på større samlinger for ungdom som eksempelvis ”Explore” (KRIKs nyttårsleir), ”Impuls” og ”Skjærgårds Music&Mission”, fått en del medieoppmerksomhet og vekket debatt. I begge de kristne avisene ”Vårt Land” og ”Dagen” har man det siste året kunnet lese både artikler og diverse debattinnlegg om fenomenet. Lovsangstradisjonen/kulturen synes også i økende grad å være gjenstand for hovedfags- og masteroppgaver i KRL og Musikk, men det har til nå blitt skrevet lite annet faglig om emnet. Samtidig får jeg gjennom kontakt med kirkelig ansatte og frivillige i ulike stillinger inntrykk av at det er et tiltagende behov for veiledning og undervisning om nettopp denne nye lovsangstradisjonen, og da kommer Tove Rustan Skaars bok svært betimelig. Den er ingen vitenskapelig fagbok, men en enkel innføringsbok med et ”sympatisk-kritisk” blikk på lovsang slik den praktiseres i de fleste kristne

ungdomsmiljøer i dag. Boka er både velskrevet og lettlest og anbefales på det sterkeste for kirkelig ansatte og frivillige i alle stillinger og posisjoner, ikke minst for dem som jobber tett på ungdom. Den kan også gjerne brukes som pensum på innføringskurs om for eksempel ungdom og gudstjenesteliv eller ungdom og spiritualitet.

Hva er så denne nye lovsangstradisjonen? *”Lovsang og tilbedelse i den formen jeg skal skrive om her, er et ganske nytt fenomen,”* skriver Rustan Skaar. *”I løpet av de siste 30 årene er salmer og tradisjonelle bedehussanger blitt erstattet av en annen sjanger som vi heretter kaller 'lovsang'. Det betyr ikke at innholdet alltid er lovprisende, selv om det er det vanligste. Det betyr heller ikke at man ikke kan lovsynge Gud på andre måter (...) Lovsang har et populærmusikalsk uttrykk, og de fleste lovsanger kan karakteriseres som pop, pop-ballader eller rock (...) På engelsk omtales den gjerne som 'contemporary worship' eller '[contemporary] praise’”* (s. 9-11).

Foruten en kort innledning om fenomenet lovsang, har boka tre deler. I den første delen gjør forfatteren et forsøk på å systematisere fellestrekk når det gjelder denne tradisjonens innhold og ideologi. Hun lar lovsangsledere både fra inn- og utland komme til orde og viser at det finnes ulikheter dem i mellom. Samtidig er det en hel del som går igjen hos flere. Dette går på inspirasjon fra GT, vekt på erfaring, hengivelse og Åndens ledelse, kvalitetsbevissthet, at lovsangen omhandler hele livet, et ønske om at menneskers liv skal forandres og at det å lede lovsang er noe helt annet enn underholdning selv om de fleste lovsangsledere er seg bevisst denne faren. Ikke minst understrekes det at lovsang forener.

I del to trekker Rustan Skaar fram diverse røster som er kritiske til lovsangstradisjonen (stort sett fra den mer konservative delen av kirkelandskapet), både av innholdsmessige og musikalske årsaker. Også her høres både norske og internasjonale stemmer. Kort gjenfortalt går mye av kritikken på tynne tekster, smalt budskap, dårlig poesi, dårlig musikk, opplevelse framfor sannhet, sterkt underholdningsfokus, et musikksyn der musikken får en usunn makt, at det synges for mye og for lenge og at lovsangen blir for viktig. Og fra dette hold hevdes det dessuten at lovsang har en tendens til å splitte forsamlinger og grupper.

Bokas tredje del er et forsøk på å balansere mellom to grøfter, der forfatteren ønsker å "prøve alt [fra denne tradisjonen] og holde fast på det gode," som Paulus skriver til menigheten i Tessaloniki. Samtidig som det også, etter hennes syn, er nødvendig å rette et kritisk søkelys både på dette fenomenet og på den mer tradisjonelle salme- og sangskatten. Rustan Skaar er av den oppfatning at veien heter "både-og" i stedet for "enten-eller". Dette inkluderer forholdet mellom pop og klassisk. Forfatteren stiller seg svært kritisk til et musikksyn som gir musikken makt på et mer guddommelig plan, og hevder med stor styrke at musikken er nøytral, og at den tilhører det skapte.

Rustan Skaar er bibelskolelærer ved Høgskolen i Staffeldtsgate (tidligere bibelskolen), som tilhører Normisjon, og skriver fra et moderat konservativt luthersk ståsted. At

hun har bakgrunn fra både de kristne lekmannsorganisasjonene og fra DnK kommer bl.a. til uttrykk i måten hun fremstiller "luthersk lovsang" på med vekt på en forensisk rettferdiggjørelse som betoner den objektive forsoningslære. Hun fremhever også positivt sanger som "Jeg har en venn som har gitt sitt liv for at jeg skal få leve" og "Kor stort min Gud at eg ditt barn får være", og skriver at "*sangen om Jesu kors, hans død for våre synder til vår frelse, må lyde ofte og klar.*" (s. 150). Videre nevner forfatteren enkelte sanger som lovpriser den treenige Gud. Hun har derimot lite å si om viktigheten av mennesket som Guds skapning, om inkarnasjonen og om skaperverket, og at dette er tema som den moderne lovsangstradisjonen i liten grad tar opp.

Det finnes både litteraturliste og spørsmål til samtale bakerst i boka. En kritisk innvending er at ikke alle litteraturhenvisninger som nyttes i boka, er ført opp i litteraturlista. For den som ønsker å fordype seg i temaet, er dette en svakhet. (Eks. Wennerberg, Myskja, Lund.) Det hadde vært positivt med innspill også fra mer sentralkirkelig og liberalt hold. Det aner meg at både kirkelig ansatte og andre som ikke nødvendigvis identifiserer seg med de mer lavkirkelige lekmannsorganisasjonene ville funnet nye og uante allierte blant de tradisjonelt mer konservative samtalepartnerne til Rustan Skaar.

Alt i alt vil jeg si at dette er en god innføring i den kristne lovsangstradisjonen som de aller fleste reflekterende praktikere vil finne både nyttig og interessant. Og dette gjelder både dem som direkte og indirekte har med ungdom å gjøre. Etter min mening, er bokas styrke at den på en balansert måte både viser respekt for lovsangstradisjonen, samtidig som den evner å peke på noen av farene eller svakhetene ved den. Bokas viktige innhold, praktiske format og letteste stil vil trolig også bidra til å gjøre den til en bruksbok. Og det bør den bli, for Tove Rustan Skaar har skrevet ei viktig bok, som definitivt kommer i rette tid.

Tone Stangeland Kaufman

SØNDAGSTEKSTEN

Jens Dale, Sabine Kjølsvik og Thomas Berbom

1. mai

Prekentekest: Luk 6.36-38

Amos 5.14-15, 1 Joh 4.16-21

Arbeiderbevegelsen i Norge

Den første arbeiderforening i Norge ble dannet i Drammen i 1849. I juni året etter var det hele 273 foreninger med 21000 medlemmer i landet. Gjennom organet *Arbeiderforeningernes Blad* reiste Marcus Thrane kravet om en ny politikk i Norge: Alminnelig stemmerett, verneplikt for alle, opphevelse av tollene som gjorde maten dyrere for folk flest, bedre vilkår for husmenn, strakstiltak for å skaffe jord til landarbeidere, bedre allmueskoler o.s.v. Ved landsmøtet *Lilletinget*, i Christiania i juni 1851 ble det votert over et forslag om å lage revolusjon i Norge. Myndighetene ble skremt, og mange thranitter ble dømt til flere års straffarbeid. Thrane selv satt fengslet i sju år. Dette var et tilbakeslag for arbeiderbevegelsen som det skulle ta tiår å komme over.

17. mai eller 1. mai

I 1884 arrangerte Tobakararbeidernes Forening i Kristiania fanetog på 17. mai som på det tidspunktet var en nasjonal mønstringsdag. Men mange arbeidere oppfattet 17. mai feiringen som borgerskapets dyrking av seg selv og nasjonen. I 1889 kom Den internasjonale arbeiderkongressen sammen i Paris for å stifte Den annen Internasjonale. Etter forslag fra de fagorganiserte i USA ble 1. mai vedtatt som

felles demonstrasjonsdag. Fra Norge møtte Carl Jeppesen som også sørget for at 1. mai ble valgt for vårt land. For første gang sto arbeidere i hele Europa samlet om å markere sine krav på en bestemt dag. 1. mai 1890 var det demonstrasjonstog i Kristiania og i Kristiansand og sammenkomster også mange andre steder. I første omgang var ikke dette planlagt som en årevis foreteelse, men slik ble det. La oss se på et referat fra 1. mai-toget i Gjøvik i 1901:

Toget iaar var saa kjækt og vakkert som et 1. maitog kan være - værdig det forgjættelsesrike krav, som samler arbeiderne til fest og alvorlig meningsytring paa den dag, de selv hædrer og hævder som sin internasjonale mønstringsdag. De viste, disse jernbanearbeidere - som saa ofte før - at deres led i den store verdensbroderkjæde er baade stærkt og kraftigt. I toget deltog ca. 350. I mønsterværdig orden, med alvor og begeistring lysende ud af kjække aabne ansigter gik de under socialistmarchens ildnende toner gjennom byen. Det maatte imponere og vække til eftertanke dem, der i sløv tankeløshed staaar paa fortouget og skotter til sine brødres arbeide for alle arbeideres ret og menneskeværd. Og mangt et overlegent dumt flir veiredes nok hen fra modstandernes læber ved synet af disse ærlige kræfter og viljer, som nu viste at eie lysten og evnen til at naa op og frem til lykkeligere og mere menneskeværdigt liv.

Stemningsrapporten fra Gjøvik gir et klart bilde av 1. mai feiringens demonstrasjon av arbeidernes styrke, samhold, vilje til makt og

kravet om å bli respektert. I Norge har åtte-timersdagen vært en viktig parole. *Åtte timers arbeid, åtte timers frihet og åtte timers hvile*, sto det på 1. mai merket i 1892. Fra begynnelsen av var dyder som solidaritet, orden og dannelse viktig for å signalisere arbeidernes modenhet ovenfor borgerskapet. Man bannlyste for eksempel fyll denne dagen, noe som ofte ble sett på 17. mai.

I 1947 anerkjente Stortinget 1. mai som offentlig høytidsdag.

Mange i arbeiderbevegelsen var lite blide da høyresiden for noen år siden tok i bruk 1. mai som politisk markeringsdag. Kirkens forhold til arbeiderbevegelsen har ikke alltid vært preget av nære bånd. Mange av kirkens menn har advart mot sosialismens fare. Det kan være grunn til å være selvkritisk på kirkens veiene fordi kirken i så liten grad har maktet å delta i kampen for et rettfærdig samfunn. På den annen side vil vi si at mange av de idealer vårt samfunn er tuftet på finnes i bibelen. Profeten Amos refset de rike, han kritiserte folkets ledere for måten godene ble fordelt på og hvordan småkårsfolk ble tråkket på. Nestekjærlighet, rettfærdighet og omsorg for de svake er bibelske kjerneverdier. Det er med andre ord et visst slektskap mellom Amos, Thrane og arbeiderbevegelsen.

Gudstjeneste 1. mai?

1. mai har også en eldre historie enn arbeiderbevegelsens. Ca år 750 flyttet franskekongen vårens store mønstringsdag fra 1. mars til 1. mai. Etter helgenen Valborg (engelsk prinsesse som døde ca år 800), ble dagen kalt Valborgmesse. Men det var arbeidernes internasjonale solidaritetsdag som var utgangspunktet da biskopene i 1947 sendte ut rundskriv om å holde gudstjeneste 1. mai. Forenklet høymesse eller Prekengudstjeneste kan brukes om dagen ikke faller på en søndag.

Jeg tror det er viktig å stille noen grunnleggende spørsmål om hvorfor og hvordan en gudstjeneste bør feires 1. mai. Respekten for at dette er arbeidernes internasjonale kamp- og festdag bør være selvsagt. En bør se på lokalsamfunnets tradisjoner og spørre om det er noe som bør avvikles eller utvikles. Hva signaliserer vi dersom oppslutningen som 1. mai-gudstjenesten er liten - eller stor? På

hvilken måte samarbeider vi som kirke med arbeiderbevegelsen og andre som bruker dagen til markeringer? Bør noen få spesiell invitasjon, for eksempel arbeiderforeninger, politikere, innvandrere eller andre? Noen steder har arbeiderbevegelsen kor eller korps som deltar i kirken. Burde vi i større grad åpne for gjestepredikanter fra den politiske arena? Hva med bruk av flagg og faner? Er det en grense for hvor politiske vi kan være i kirken? Er dette en gudstjeneste som lokalavisa burde dekke?

Til teksten

Luk 6.36-38 er en del av sletteprekenen og parallelle utsagn finnes i en noe kortere utgave i bergprekenen, Mat 5.48 og 7.1-2.

Utsagnet *Vær barmhjertig, slik deres Far er barmhjertig*, som avslutter avsnittet 6.27-36, kan stå som overskrift over resten av det som er dagens tekst. Kjernen i utsagnet er at Gud er barmhjertig. Følgelig skal vi også være barmhjertige. Rekkefølgen på premiss og konklusjon er viktig. Guds vesen er utgangspunktet. Vi skal likne han. Guds barmhjertighet og Guds nåde som to sider av samme sak i 2 Mos 34.6 og Neh 9.17. Guds karakter er forpliktende for oss. Det er dette tema som konkretiseres videre i to negative og deretter to positive utsagn:

Døm ikke! Fordøm ikke!

Ettergi! Gi!

Passiv konstruksjonen i vers 37 *så skal dere ikke bli dømt, ... ikke bli fordømt*, er en omskrivning av Guds handling. Det er en referanse til Guds dom, et eskatologisk aspekt. Dette svarer til den femte bønningen i Fader vår, og kommentaren til den, Mat 6.12 og 14-15. Det er en forbindelse mellom vårt forhold til Gud og vårt forhold til våre medmennesker. Men det er ikke ment slik at vi frikjennes av Gud først når vi lar være å dømme andre. En slik tankegang ender i loviskhet. Ordene om at vi ikke skal dømme og for-dømme er advarsler mot det å fremme seg selv på andres bekostning. Det er ord mot sladder og baktalelse, og det rammer forakt for andre mennesker. De er naturligvis ikke ment å skulle utelukke arbeidet ved domsstolene eller kritisk meningsutveksling i samfunnet. Det handler om ydmykhet i forhold til dette at en selv ikke er feilfri. Bildet med flisen og bjelken

i vers 42-43 illustrerer dette poenget. En jødisk lovlærd har uttrykt seg på en liknende måte: Døm ikke din neste før du selv er kommet opp i hans omstendigheter.

Jesus kommer så med to positive utsagn: Ettergi og gi. Også her begrunnes våre handlinger i Guds vesen, og hvordan han vil handle med oss på dommens dag. Men også disse utsagnene må forstås som motivasjon til etisk handling, og ikke premiss for Guds frelse. Det å ettergi bringer tanken inn på det å være i gjeld. Jesus mener neppe at all gjeld uten videre skal slettes. Det ville være en økonomisk umulighet og gjøre bankvesen umoralsk. Riktig nok hevdet Thomas Aquinas at åger var synd, det var begjær, en form for tyveri. Kirken opprettholdt forbudet mot renter så sent som på kirkemøtet i Wien i 1311. Det hører med til historien (og dobbeltmoralen) at man overlot utlån av penger til jødene. Dette igjen ga grobunn for forestillinger om at jødene styrer verdens pengevesen og at de sikter mot verdensherredømme, konspirasjonsteorier som har levd sitt eget liv til denne dag.

En tolkning av Jesu ord om ettergivelse finner vi i liknelsen om den ubarmhjertige medtjeneren i Mat 18. Det handler rett og slett om en rimelig og menneskelig behandling av andre som er kommet i et økonomisk uføre.

Ordene om å gi med stor raushet innebærer en spesiell utfordring til oss som lever i et av verdens rikeste land. Vi gir over skatteseddelen, men vi kan tenke på frivillig givertjeneste ut fra dette, og kanskje trekke inn tanken på å gi tienden. Guds sjenerøsitet er utgangspunktet. Det sies at når han gir, flommer det over så en må bruke fanget for å fange opp alt. Denne grenseløshet utfordrer oss. Den gylne regel har samme utfordring. Gjør mot andre det du vil at andre skal gjøre mot deg, Mat 7.12. Prinsippet er i alle tilfelle at *vi elsker fordi han elsket oss først*, 1 John 4.19.

Preken

Som lutherske teologer leser vi ofte Jesus med Paulus' briller. I møte med dagens tekst syns jeg det faktisk er nyttig. Guds nåde er ikke avhengig av at vi greier å la være å dømme eller at vi greier å gi i overflod. Det var ikke gjerningenes vei til frelse Jesus forkynte.

En slik motivasjon smaker av egoisme som nettopp er uforenlig med Guds vesen. Det ville være å la den venstre hånd vite nøyaktig hva den høyre gjør, Mat 6.3.

Slagordet *Gud vil rettferdighet, ikke barmhjertighet*, kan ha mye for seg på 1. mai. Amos, Thrane og Arbeiderbevegelsen har lært oss noe om det, og vi står i takknemlighetsgjeld til disse som har kjempet slagene for å skape et moderne samfunn med rettferdighet og sosiale ordninger. Og nettopp de sosiale ordninger er eksempler på at rettferdighet ikke utelukker barmhjertighet, snarere tvert imot: Lønn gis ikke bare etter ytelse, men også etter behov. Den som er trengende skal oppleve neste-kjærlighet og barmhjertighet. Det er rettferdig! Guds karakter innebærer omsorg for svake. Inkarnasjonen viser at menneskets ve og vel ikke er Gud uvedkommende. Jesu eksempel og tale er ord som utfordrer oss til å stille oss på de undertryktes side og kjempe for de svakes rett. En bør tenke lokalt, men også nasjonalt og internasjonalt.

Solidaritet betyr også omsorg for fremtidige generasjoner og må inkludere tanken om miljøvern og en bærekraftig utvikling.

En bør arbeide med innholdet i bønnene 1. mai. Det er dessverre lite å hente i så måte i alterboka. Frans av Assisis bønn kan vurderes. Salmeforslag: NOS 730 *Gud, i en tid da alle krefter røyner.*

JENS DALE

4. søndag etter påske

6. mai 2007

Joh 16,5-15

Dagen

Ifølge Kopperud er det vanskelig å gi 4. søndag etter påske en overskrift. Dens tradisjonelle navn "Cantate" passer ikke, og andre forslag foregriper pinsen i for stor grad. Dagen er tydelig preget av kirkeåret, like før Kristi himmelfartsdag, midt mellom påske og pinse. Vi kunne kanskje bruke begrepet "pinsens adventstid". Både Jesus Kristus og Den Hellige Ånd står i sentrum, og nettopp det er hovedutfordringen for både predikanten og liturgen. Det bør fokuseres på relasjonen mellom Sønnen og Ånden, og det er utfordring stor nok for de fleste av oss. For at man skal kunne holde en preken som virkelig utlegger teksten, må det på 4. søndag etter påske teologiseres. Ikke nødvendigvis fra prekestolen, men i alle fall ved skrivepulten. Mitt forslag til overskrift er derfor "Kristus og Ånden - hvem, hva, hvor?"

Hvem er Kristus og Ånden?

Forholdet mellom Sønnen og Ånden er uavklart i kristen troslære. Øst- og Vestkirken ble splittet nettopp på grunn av dette. Utgår Ånden fra Faderen og Sønnen - filioque - eller kun fra Faderen og ikke fra Sønnen? Vestkirken mener det første, Østkirken det siste. Dette får stor betydning. Skal Kirken, Ånden og hans/hennes gjerning med nødvendighet tolkes kristologisk? Kan Ånden opptre uavhengig av Kristus? Har vi tilgang til Gud og til guddommelig åpenbaring utenom Jesus Kristus og åpenbaringen i ham?

Hva gjør Kristus?

Dagens prekentekest sier at Jesus vil gå bort fra disiplene, til Faderen. I så måte er den en forberedelse for Kristi himmelfartsdag - og kunne også vært en forberedelse til påsken. Disiplene blir triste, men Jesus forklarer dem at hans bortgang har en bestemt hensikt: Sønnen går til Faderen for å sende Ånden til disiplene. Slik er teksten en forberedelse for pinsen. Påske - himmelfart - pinse. Dette henger sammen. Det viktigste poenget er her den kristologiske nødvendighet i både soteriologi,

ekklesiologi og pneumatologi. Andre tekster kan trekke i en annen retning, men denne gjør det klart at Ånden utgår fra Sønnen, "filioque" er på sin plass i en kristen trosbekjennelse. Spørsmålene om Kristus og Ånden besvares. Åndens verk forutsetter Kristi gjerning. Kristus er Åndens forutsetning og formål. "Men går jeg bort, da kan jeg sende ham til dere. Og når han kommer, skal han gå i rette med verden og vise den hva som er synd, rett og dom: Synden er at de ikke tror på meg". Vi kan ikke tale om Ånden, Kirken, troen, sakramentene, nådegaver og spiritualitet uten å tale om Kristus.

Hva gjør Ånden?

Hva gjør så Ånden? Til dette har jeg et bilde: Tenk dere et slikt armband med bokstavene WWJD mange aktive kristne går med. Det står for "What Would Jesus Do" - hva ville Jesus ha gjort? Vi kan tenke oss at også Ånden har et slikt armbånd, han ser på det, og gjør det. Ånden gjør Kristi gjerning i oss. Dette er begrunnelsen for at når vi taler om Kristus eller gjør Kristi gjerning, så gjør vi det nettopp i Ånden. Slik kan vi identifisere hvem Ånden er og gi svar på hva han gjør.

Dagens tekst gir en rekke konkrete svar på hva Ånden gjør. Teksten kan faktisk brukes som en smørbrøddliste vi kan plukke pneumatologiske temaer fra. Ånden er vår talsmann. Ånden kommer til oss. Ånden kommer med bud om Kristus. Ånden går i rette med verden og viser den hva som er synd, rett og dom. Ånden er ansvarlig for den dom over synden og uretten som skjer her og nå. Ånden er sannhetens Ånd som veileder oss til den fulle sannhet. Ånden er fullkommen kjærlighet som aldri taler om seg selv, men om den han/hun elsker, om Kristus. Ånden sier det han hører og kunngjør oss det som skal komme. Ånden forherliger Jesus. Ånden tar av det som er Jesu Kristi og forkynner det for oss. Alt det Faderen har, er Sønnens, og dette tar Ånden og gir oss, forkynner oss. Ånden binder oss sammen med Faderen og Sønnen, med hverandre og alle folk som tror.

Hvor er Kristus og Ånden?

Det er ikke bare Østkirken og Vestkirken som skiller på grunn av pneumatologien. Også

blant de vestlige reformasjonskirkene er forholdet mellom Kristus og Ånden et splittende spørsmål. At Ånden er i Kirken, i våre hjerter, i forkynnelse, sakramentforvaltning og diakoni er uomstridt. Men hvor er Kristus? Ifølge Calvin er Ånden til stede i de troende på jorden mens Kristus sitter i himmelen ved Faderens høyre hånd. Kristus er kun spirituelt til stede. Dette synet delte ikke Luther, han utviklet tanken om at det guddommelige og menneskelige ikke avgrenses fra hverandre, men derimot identifiseres med hverandre i Jesus Kristus. Dette betyr blant annet at Kristus kan være til stede i hele skaperverket, og slett ikke er "innesperret" i et avgrenset himmelsk sted.

Dagens prekentekest kan synes å støtte Calvins posisjon. Men da overser man det grunnleggende, at Kristus er Åndens forutsetning og formål. Fordi Ånden utgår fra Faderen og Sønnen er ikke Ånden "alene", uten Kristus, her på jord. Der Ånden er, er også Kristus. Erfarer vi Ånden, erfarer vi Kristus. Der Kristus er spirituelt til stede, er han også reelt til stede, i egen person.

Prekenen

Dagen er en "hverdags søndag", og er den ikke belagt med konfirmasjoner m.v. kan prekenen godt være en lærepreken. Menigheten kan få åndelig grovbrød. Min erfaring er at folk er opptatt av spørsmålene om "Christus Praesens". Om hvor Jesus er og hva han gjør for oss her og nå. Disse spørsmålene er helt sentrale for oss som kristne, men vanskelige å svare på. Svarene blir gjerne spiritualistiske. Det er ikke noe galt i det, men det gjenspeiler ikke bredden i den kristne tros sannheter. Målet må være at menigheten både tror, forstår og erfarer at Jesus er til stede hos oss her og nå. I kirken, i dåpen, i nattverden, i bot og syndstilgivelse. I diakonien og i "våre minste brødre". Makter vi dette, forstår vi også bedre hvorfor det er viktig for oss som kristne å samles til gudstjeneste. Der Jesus er, der vil også jeg være. Det Jesus gjør, det vil også jeg gjøre. Slik Jesus er, slik vil også jeg være. Og disse ønskene har jeg som kristen fått av Den hellige Ånd. Jeg har dem felles med Ånden. Jeg har dem i Ånden.

Salmevalget

Salmevalget denne dagen er vanskelig. Ettersom de innholdsmessige temaene er så omfattende, er det i og for seg nok å ta av. Men det er lite som tar dagen helt på kornet. Både kapitlene før og etter pinse passer godt, altså påske og Kristi himmelfart, og treenighets-søndag. Særlig de trinitarisk strukturerte salmene egner seg på denne dagen, og skulle jeg trekke fram én salme spesielt, måtte det bli NoS 591 "Ånd fra himlen, kom med nåde". Denne har Ånden i første vers, Kristus i andre og avslutter trinitarisk i tredje.

SABINE KJØLSVIK

5. søndag etter påske

13. mai 2007

Johannes 16. 23b-28

*Oh lord, won't you buy me a mercedes benz?**My friends all drive porsches, I must make amends.**Worked hard all my lifetime, no help from my friends,**So lord, wont you buy me a mercedes benz?*

Slik sang Janis Joplin i sin tid med et klart spark til samtidens lykkepredikanter. Mange har nok bedt med henne, om ikke en ny Mercedes, men kanskje om penger, rikdom, helse og lykke. Men det uteble... Derfor kan det oppleves som dristige ord vi møter i dag. "Be, og dere skal få". Mange har opplevd stor glede og gode erfaringer med disse ordene. For andre har kanskje løftet ført til at troen har strandet, da bønnen ikke førte til noen synlig forandring. Denne søndagen minnes vi om bønnens rike muligheter, men samtidig vil det være sjelsørgerisk klokt å ha i minnet de problemer teksten kan reise for bedende mennesker.

5. søndag etter påske er bønnens søndag, skjønt alle søndager og alle dager burde ha bønnens fortegn. Vi befinner oss i tredje del av Jesu avskjedstale, som på mange måter er en trøstetale, og går inn i en samtale mellom Jesus og disiplene som finner sted rett før Jesus blir arrestert i Getsemane hage. Passusen finner vi ikke hos synoptikerne, men kun her hos Johannes. Jeg vil nok velge å lese hele vers 23 da jeg lett kjenner meg igjen i de spørrende disipler. De som var sorgtunge og engstelige etter det Jesus tidligere hadde fortalt dem (16,20f).

Gåte, på en måte...

Jesus skulle lære disiplene alle ting gjennom Ånden. På den dagen skulle de ikke lenger være forvirret eller ha behov for å spørre. "På den dagen" (v. 23) peker altså ikke på en spesiell dag, men heller på epoken som innledes ved den Hellige Ånds komme, da Jesus igjen skulle være hos dem.

Det er Jesus selv som betegner sine ord som "gåtefull tale" (v. 25), *paroimia*, som betyr å tale i bilder, i motsetning til *parresia*, forkynde åpent. Ja, det hele virker nokså gåtefullt. Hele kapittel 16 er gåtefullt. Der står disiplene spørrende og lurer på om de skal gråte, og alt Jesus leverer er en gåte. De må ha sett

ganske forvirret ut for Jesus fortsetter jo: "Det kommer en tid da jeg ikke skal tale til dere i gåter, men åpent forkynde dere om Faderen" (16,25). Hos synoptikerne ser vi at disiplene fikk del i Guds rikes hemmeligheter, mens folket måtte "nøye seg" med lignelser og gåtefull tale (Matt 13,10ff). Hos Johannes virker det som heller ikke disiplene helt ut forstår Jesu tale før etter hans oppstandelse og Åndens komme, selv om de senere påstår at de forstår og tror (16,29).

Jesus presiserer at disiplene skal få direkte adgang til Faderen ved Åndens komme og når Jesu gjerning er fullendt. I vers 28 ser vi tydelig johanneisk kristologi, og formelen som her brukes benyttes ofte (Joh. 8,42; 13,3). I avskjedstalen er det nettopp denne nye nærhet mellom Gud og disiplene som er grunntema, gjennom Jesu bevegelse fra Gud til verden og fra jorden og til Gud.

Gåtefullt men håpefullt

Gåtefull tale kan bli til håpefull tale! Gåtefull tale opplever vi når noe blir sagt som vi ikke helt forstår. Samtidig skjønner vi at det som blir sagt har tyngde og er viktig. Det hender vi sitter igjen og må gruble videre. Mange av tekstene i NT kan oppleves på denne måten.

Jesus tilstår å snakke gåtefullt. Men han lover også at det skal komme en tid da denne gåtefulle talen skal opphøre. Jesu ord er ofte ikke så enkle å få fatt på, men like fullt tar de fatt i oss. Vi skjønner og aner at han taler med tyngde og at det han sier har en dypere mening. Hans gåtefulle tale blir sakte vendt til håpefulle ord for oss mennesker. For det dreier seg om bønnens innerste hemmelighet. Samtalen mellom Gud og mennesker. Jesus lover bønnesvar så lenge vi ber i hans navn. Det er store ord, ord som lover godt. Likevel er det nok mange som har opplevd at ordene ikke alltid holder det de lover. For livet kan også være gåtefullt. Det kom aldri noe svar etter måneder i bønn. Gud virket taus. Kanskje vi kan preke håpefullt denne søndagen. Det gåtefulle blir til syvende og sist at vi sjelden kan begripe Gud, men han griper oss. "Den som lever i sitt hjerte lever i Gud, og Gud er verdens hjerte" (Wilfrid Stinissen "En bok om kristen dypmeditasjon").

I Jesu navn

I gamle dager startet man ofte bekjentgjørelser med "I kongens navn". Og så visste folk at det ikke var herolden selv som kom til orde, men han gjenga det kongen selv hadde pålagt ham å si til folket. "I kongens navn" betyr at det var kongen som sto bak. Det var kongen som hadde avgjort hva som skulle sies. "Hvis dere ber Faderen om noe, skal han gi dere det i mitt navn", sier Jesus. Da må vi kanskje be som Jesus. Og når Jesus ba, løftet han sine egne bønner til Gud for siden å avslutte bønnen med ordene "...ikke som jeg vil, bare som du vil" (Matt 26,39). Slik kan også vi be, og løftet vi får er fullkommen glede (Joh. 16,24). Den fullkomne glede oppstår der hvor vi legger våre liv i Guds hender, hvor vi gir slipp på selv å ville styre og kontrollere våre liv helt til fingerspissene.

Er det ikke dette vi også finner i Jeremia teksten: "Jeg vet hvilke tanker jeg har med dere, sier Herren, fredstanker og ikke ulykkestanker. Jeg vil gi dere fremtid og håp" (Jer. 29,11). Eller i Efeserbrevteksten "...fatte bredden og lengden, høyden og dybden, ja, kjenne hele Kristi kjærlighet..." (Ef 3,18f).

Det handler ikke om en magisk "I Jesu navn"-bønn, men et livsløp i Jesu glede, et livsløp i bønn. For det er sagt at "Bønn er en måte å leve i kontakt med livets dype og livgivende kilder. Bønn forbinder oss med Gud, omverden, hverandre og vårt eget indre. Å be betyr å bli nærværende i livets midtpunkt. ("Befrielsen" Verbum forlag 1993). Og mange har fortalt at det var bønnen som reddet dem gjennom livets kriser. Det var bønnen som styrket dem og holdt dem oppe. Og det var gjennom bønnen de fikk mot og håp. President Nelson Mandela kan fortelle om dette der han ba i sin lille celle på Robben Island. Motstandsmann Petter Moen prikket ned i sin dagbok mange sider om bønn der han satt i sin celle på Møllergata 19. Mange andre kjente og ukjente menneskeskjebner har funnet glede og styrke i bønnen. Løfter vi blikket kan vi også se at bønnen forener kirken verden over. Kirken er et vi, en uregnelig skare med mennesker her på jorden med Kristus i sentrum.

Konfirmasjon

Trolig er det mange som skal ha konfirmasjon denne søndagen. Det passer flott å ha bønn som tema for en konfirmasjonssøndag. En bønn for det som skal spire og gro i naturen, men også en bønn for det som er sådd hos våre hvitkledde konfirmanter kan passe bra som menighetens forbønn. Dessuten understreker dagens tekst hele tre ganger at vi skal be i Jesu navn. På en konfirmasjonsdag er det naturlig å kunne trekke paralleller tilbake til dåpen da vi ble knyttet til Jesu navn med ord og tre håndfuller vann over hodet.

Det enkle er ofte det beste!

I gudstjenesten kan vi med fordel bruke bønnekrukker i forbindelse med forbønningen. Det kan skrives bønner som legges på alteret, og lysgloben bør stå sentralt. Når det gjelder salmevalg kommer vi selvfølgelig ikke utenom Nos 333 Hvilken venn vi har i Jesus eller Salm. 97 nr. 47 Det er makt i de foldede hender. Har man solister eller kor i kirken denne søndagen kan de utfordres til å synge Trond Viggo Torgersens vakre "Aftenbønn". Han tar bønnens enkle språk på kornet. Her behøves ingen fine ord eller vakre formuleringer. Det enkle er ofte det beste!

"Kjære Gud du er så grei.

Hvordan står det til med deg?

Jeg var slem mot mor i kveld,

men hun hadde skylden selv.

Alltid blir det som hun vil.

Be mor om å bli litt snill."

"Men legg alt dere har å be om, fram for Gud i bønn og påkallelse med takk! Og Guds fred, som overgår all forstand, skal bevare deres hjerter og tanker i Kristus Jesus" (Fil. 4,6f).

THOMAS BERBOM
Kapellan i Svelvik menighet

Ledige stillinger i Feltprestkorpsset

Feltprestkorpsset (FPK) organiserer prestedtjenesten ved alle landets militære avdelinger. Her tjenestegjør over 60 teologer fra Kirkenes i nord til Kristiansand i sør. Hovedoppgaver som ligger til stillingene er å utføre prestedtjeneste for vernepliktige og ansatte med familier, undervise i militæretikk, religion- og kulturkunnskap, samt rådgiving innen relevante fagområder. FPK tilbyr et spennende og ekspansivt miljø med gode videreutviklingsmuligheter.

Vi har nå 4 ledige stillinger for fast tilsetting. Disse er:

- Bataljonsprest ved Artilleribataljonen på Setermoen.
- Feltprest ved Gardeskolen på Terningmoen, Elverum
- Sjøforsvarsprest på Haakonsværn orlogsstasjon ved Bergen
- Feltprest ved Heimevernets utdannings- og kompetanseavdeling, Værnes.

En stilling er ledig for engasjement med mulighet for fast tilsetting:

- Stasjonsprest ved Andøya flystasjon

Felles for stillingene:

Stillingene har kaptein/kapteinløytnant eller major/orlogskapteins grad og er plassert hhv i lønstrinn 50-54 eller 55-60 avhengig av kompetanse. Stillingene tilkommer uniformsgodtgjørelse (uniformsplikt). Av lønnen trekkes 2% til Statens Pensjonskasse.

Avdelingene har ordnet arbeidstid og kan tilby rimelige bomuligheter. For pendlere har Forsvaret egne ordninger.

Til søkere stilles følgende krav:

Teologisk embetseksamen (tilsv) innen tiltredelse, praktisk teologisk seminar, ordinasjon, officerskurs (kan evt. gis ved tilsetting), gjennomført førstegangstjeneste (ønskelig for kvinner), medisinsk og fysisk skikkethet.

Personell som tilsettes vil være omfattet av Lov om personell i Forsvaret (L02.07.2005) med forskrifter om tjenestegjøring i internasjonale operasjoner (F10.12.2004), gjeldende fra 1.1.2005. Kvinner oppfordres til å søke stillingene.

Aktuelle søkere må påregne å bli innkalt til intervju.

Tiltredelse 1 august 2007.

Nærmere opplysninger om stillingene kan rettes til:

Bjørn Myhren, tlf 23 09 35 28, mobil 992 08 614 eller

Jan Våde, tlf 23 09 39 63, mob: 992 08 619.

Søkere bes sende søknad m/CV, attester, vitnemål og 2 referanser til:

Feltprestkorpsset, Oslo mil/Akershus, 0015 Oslo

Søknadsfrist 30 mars 2007.

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

TILSETTINGER

Møre bispedømme

Møre bispedømmeråd har i møte 26.02.07 tilsett følgende prestar:

Sven Terje Henry Engstrøm som sokneprest i Sandøy sokn under Molde domprosti.

Peder Sverre Tomren som sokneprest i Vatne og Hamnsund sokn under Nordre Sunnmøre prosti.

Kjetil Leer-Salvesen som kapellan i Ålesund sokn under Nordre Sunnmøre prosti.

Dei tilsette har gitt beskjed om at dei tar imot stillingane.

SØKERE

Borg bispedømme

Søkere til stillingen som sokneprest i Fredrikstad domprosti i Borg bispedømme med tjenestested Østre Fredrikstad sokn. 11 søkere - 1 kvinne og 10 menn:

Svein Helge Rødahl, sjømannsprest, 54 år

Morten Høst, sjømannsprest, 53 år

Anders Aune Mogstad, vikarprest, 55 år

Rolf Ertkjern Lende, kapellan, 54 år

Erling Høyland, pastor, 51 år

Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort

Oddrun Pedersen, kapellan, 54 år

Jan Petter Johannessen, kapellan, 39 år

Tore Henrik Meberg-Hansen, prest, 36 år

Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort

Per Arne Mehren, 60 år

Søkere til stillingen som sokneprest i Fredrikstad domprosti i Borg bispedømme med tjenestested Rolvsøy sokn. 8 søkere - 1 kvinne og 7 menn:

Anders Aune Mogstad, vikarprest, 55 år

Rolf Ertkjern Lende, kapellan, 54 år

Bjørn Kinserdal, vikarprest, 50 år

Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort

Oddrun Pedersen, kapellan, 54 år

Morten Hansen Hunstad, sokneprest, 35 år

Endre Fyllingsnes, vikarprest, 33 år

Per Arne Mehren, 60 år

Søkere til stillingen som kapellan i Sarpsborg prosti i Borg bispedømme med tjenestested Idd, Tistedal, Asak og Enningdalen sogn. 6 søkere - 2 kvinner og 4 menn:

Karla Haugevik, 59 år

Erling Høyland, pastor, 51 år

Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort

Anne Borchgrevink, vikar sykehusprest, 31 år

Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort

Frode Granerud, student, 27 år

Søkere til ledig stillingen som sokneprest i Nedre Romerike prosti i Borg bispedømme med tjenestested Lillestrøm sogn. 11 søkere - 3 kvinner og 8 menn:

Karla Haugevik, 59 år

Rolf Ertkjern Lende, kapellan, 54 år

Magne Klubben, kapellan, 53 år

Ole Jacob Flæten, kapellan, 54 år

Tor Even Fougner, vikarprest, 41 år

Eirik Endresen, lektor, 59 år

Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort

Morten Hansen Hunstad, sokneprest, 35 år

Jørgen Vik, prostiprest, 35 år

Barbro Schmedling, vikarprest, 40 år

Gudbjørn Birkeland, vikarprest, 54 år

Søkere til stillingen som sokneprest i Øvre Romerike prosti i Borg bispedømme med tjenestested Holter og Bjarke sogn. 11 søkere - 3 kvinner og 8 menn:

Karla Haugevik, 59 år

Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort

Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort

Morten Hansen Hunstad, sokneprest, 35 år

Barbro Schmedling, vikarprest, 40 år

Terje Kjølsvik, ungdomsprest, 31 år

Anne Borchgrevink, vikar sykehusprest, 31 år

Martin Ljønes, daglig leder, 30 år

Søker ønsker ikke sitt navn offentliggjort

Øyvind Brun Andersen, vikarprest, 26 år

Frode Granerud, student, 27 år

Iflg. tempoplan for innstillings- og tilsettingsprosessen regner bispedømmerådet med at tilsetting kan skje på møte 22. mai 2007.

Tunsberg bispedømme

Oversikt over søkere til ledig stilling i Tunsberg bispedømme som sokneprest i domprostiet i særskilt tjenestested Andebu, Høyjord og Kodal sogn.

Anne Borchgrevink, vik sykehusprest Radiumhospitalet, 31 år

Ønsker ikke sitt navn offentliggjort, 48 år, mann

Ønsker ikke sitt navn offentliggjort, 46 år, mann

Morten Hansen Hunstad, spr. Hol, 35 år

Bjørn Kinserdal, fung. Kap. Porsgrunn, 49 år

Ønsker ikke sitt navn offentliggjort, 34 år, mann

Gro Lingjærde, spr. Leksvik, 50 år

Per-Arne Mehren, Tertnes, ordinert prest, 60 år

Oddrun Pedersen, kap. I Larvik, 53 år

Steinar Sund, lektor Hønefoss vgs, 50 år

Oversikt over søkere til ledig stilling i Tunsberg bispedømme som sokneprest i Ringerike prosti med særskilt tjenestested Hole sogn.

Ingun Stokstad Barane, lektor Solør, 38 år

Gudbjørn Birkeland, vikarprest Lier prosti, 54 år

Anne Borchgrevink, vik sykehusprest Radiumhospitalet, 31 år

Ønsker ikke sitt navn offentliggjort, 57 år, kvinne

Ønsker ikke sitt navn offentliggjort, 46 år, mann

Karla Haugevik, prest, Oslo, 58 år

Morten Hansen Hunstad, spr. Hol, 35 år

Ønsker ikke sitt navn offentliggjort, 34 år, mann

Arne Emil Skare, vikarprest Nesodden og Gjøfjell, 32 år

Steinar Sund, lektor Hønefoss vgs, 50 år

Ønsker ikke sitt navn offentliggjort, 56 år, mann

Trygve Tyreid, stasjonsprst Bodø, 28 år

Olav Valen-Senstad, sjømannsprest San Francisco, 44 år

Ønsker ikke sitt navn offentliggjort, 54 år, mann

Anne Brit Aasland, kapellan Bryn, 55 år

Tilsetting er beregnet til 10. mai for begge stillinger.

LEDIGE STILLINGER

Hamar bispedømme

Sokneprest i Hamar domprosti med tjenestested Furnes sokn i Ringsaker kommune.

Stilling som sokneprest i Hamar domprosti, med Furnes sokn som tjenestested er ledig. Furnes ligger i søndre del av Ringsaker kommune og grenser mot Hamar. I sørøst grenser soknet mot Mjøsa og mot nordvest ligger Brumunddal og Veldre sokn. Folketall på om lag 4000.

Presten i Furnes arbeider i team med prestene i de andre 7 prestene innen grensene til Ringsaker kommune. Hamar bispedømmeråd har vedtatt å søke om å få skilt Ringsaker-området ut som eget prosti. I dag har presten i Furnes kontor på forsamlingshuset Karmel, ca 200 meter fra presteboligen. Karmel benyttes til minnesamvær og samlinger for menigheten. Huset eies av en egen stiftelse. Det vurderes å slå sammen kontoret på Karmel med kontoret for Veldre/Brumunddal som ligger i Brumunddal sentrum. Det er knyttet en sekretærstilling på 30% til kontoret i Furnes.

Det er tre barneskoler og en ungdomsskole i soknet. Det er grei skolevei fra prestebolig til så vel barneskole som ungdomsskole. Det er videregående skoler i Brumunddal og Hamar. Målformen i kommune og kirke er bokmål.

Gudstjenestene holdes i hovedsak i Furnes kirke. Ved enkelte anledninger holdes friluftsgudstjenester så vel ved Mjøsa som i Furnes-almenningen. Presten holder andakt på eldre-institusjonen som ligger sentralt i bygda.

Kirken er velholdt. Den er innviet i 1708 og ble sist restaurert i 1957. Det er knyttet fast organist til tjenesten ved kirken. Kantor har etablert en kantorigruppe.

Tjenestebolig følger stillingen. Boligen er fra 1873 med grunnflate på 190 kvm i to etasjer. Eiendommen ligger praktfullt til med flott utsikt mot Mjøsa. Det er behov for noe oppgradering og OVF har plan for dette. Husleie og boforhold reguleres av de til enhver tid gjeldende regler for tjenesteboliger. Den som tilsettes må rette seg etter disse regler og de bestemmelser som måtte bli truffet om leie, bruk og eventuell flytting av bosted. Tjenestebolig for prester er tjenestebolig i henhold til husleielovens § 11.3. Dette gir leieren færre rettigheter enn ved leie av annen bolig.

Årskullet på konfirmanter er om lag 40. Det er en god og lang tradisjon for konfirmantleir på Tron ungdomssenter. Hoveddelen av undervisningen er knyttet til sommerleiren. Sommerleiren følges opp med månedlige samlinger. Et ungdomslederteam er med å leder konfirmantarbeidet. Menigheten driver kontinuerlig ledertrening.

Menighetene i Furnes var i sin tid den første i landet som hadde egen menighetssøster. Diakonien står fortsatt sterkt i menighetens bevissthet.

Menigheten søker etter en prest som kan være med å lede og utvikle menighetens arbeid med trosopplæring, konfirmantene og diakonien. Evne til samarbeid med menighetens frivillige, med organisasjoner og institusjoner i nærmiljøet er viktig. Gode planer for samarbeid kirke - skole er ønsket. Representanter for sang- og musikk-livet er sentrale medarbeidere i kirkens arbeid med gudstjenestene.

Den nye tjenesteordning for prester legger til rette for et organisert samarbeid på tvers av soknegrensene. Tid og interesse for å utvikle gode strategier og styrke samhandling er viktig.

Stillingen lønnes i stillingskode 0930 sokneprest, ltr 51 - 68 i statens lønnsregulativ.

Vanlige regulativmessige godtgjørelse. Skyss og telefongodtgjøring etter offentlige satser. Pensjonsinnskudd. Tilsettingen skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder og den som tilsettes må rette seg etter endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. samt, avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål, særskilte samarbeidsområder og tjenestedistrikt. Kirke departementet har en søknad om deling av Domprostiet til behandling.

Søknad med CV, vitnemål, referanser og attester sendes Hamar bispedømmeråd, postboks 172, 2302 hamar innen 27. april 2007. Bruk gjerne PF sitt kompetansekart. Søknadspapirer returneres ikke.

Nærmere opplysninger ved henvendelse til domprost Ole Elias Holck, Tlf 905 78 536, eller Hamar bispedømmekontor 62550350.

Agder og Telemark bispedømme

Sokneprest i Birkenes sokn i Vest-Nedenes prosti, Agder og Telemark bispedømme, med Birkenes, Herefoss og Vegusdal sokn som tjenestested.

Stillingen som sokneprest i Birkenes sokn, med Birkenes, Herefoss og Vegusdal sokn som tjenestested, er ledig fra 1. oktober 2007.

De tre soknene utgjør Birkenes kommune, i vestre del av Aust-Agder fylke. Kommunen har 4400 innbyggere, og halvparten av dem bor på Birkeland. I Birkenes sokn bor det 3700 mennesker.

Fra sokneprestboligen, som ligger like ved Birkenes kirke, er det følgende avstander: Birkeland 4 km, Herefoss 28 km, Engesland 33 km, Vegusdal 38 km, Lillesand 18 km, Kjevik 16 km, Kristiansand 28 km. Vegene er gode.

Kommunesenteret Birkeland har flere store industribedrifter og en del handel. Det er barneskole, ungdomsskole og flere barnehager. Birkeland folkehøgskole ligger like i sentrum. Birkenes kommune har et omfattende og mangfoldig kulturliv. Det er gode muligheter for friluftsliv.

Birkenes kirke fyller 150 år i 2008. Det er planlagt flere jubileumsarrangementer i løpet av året.

Birkenes kirke har gudstjeneste 3 søndager i måneden. I Herefoss kirke og Vegusdal kyrkje (på Engesland) er det 1-2 gudstjenester i måneden. I Vegusdal kapell er det 4 gudstjenester i året. I tillegg kommer høytidene, skole og barnehagegudstjenester.

Birkenes menighet har et variert gudstjenesteliv med Ung Messe, G 17, Tomasmesse og Fest i Guds hus i tillegg til klassiske høymesser og familiegudstjenester. Gudstjenestelivet er et satsningsområde i menigheten. I forbindelse med 150-årsjubileet planlegges det en nykomponert janitsjarmesse. Kirkesøkningen er god. 4 gudstjenester i året holdes for tiden på Birkeland bedehus.

Menigheten har et omfattende organisasjonsliv. På Birkeland bedehus er det lag og foreninger for mennesker i alle aldre. Det er barnekor og ungdomskor. Forholdet mellom kirke og bedehus er svært godt. Bedehuset brukes mye i menighetssammenheng.

På spesielle dager kan det være god kirkesøkning også i Herefoss og Vegusdal, men

siden bygdene er små, er det til vanlig mer beskjedent fram møte.

Liturgisk målform er bokmål i Birkenes og Herefoss, nynorsk i Vegusdal. Skolene og menighetsrådene bruker bokmål. Søkere må bekrefte at de behersker begge målformer.

Det er 50-60 konfirmanter i året i de tre soknene. Birkenes sokn har for tiden to ordninger: Vårkonfirmantene skrives inn i september og konfirmeres i mai. Høstkonfirmantene skrives inn i januar og konfirmeres i september. All konfirmantforberedelse er utenom skoletid. Prestene deler konfirmanntarbeidet mellom seg.

Birkenes menighetsråd er særlig opptatt av barne- og ungdomsarbeid. En halv stilling som barne- og ungdomsarbeider lønnes av innsamlede midler.

Kirkekontoret ligger i kommunehuset, men skal snart flyttes til andre lokaler på Birkeland. Fellesrådet har en omfattende avtale om tjenesteyting med kommunen, og det er et godt samarbeid med kommunens sentrale ledelse, skolene, kulturkontoret og andre etater.

I hver kirke er det kirketjener og klokker. Det er to organiststillinger, kirkeverge, barne- og ungdomsarbeider og sekretær. Hver uke er det stabsmøte.

Soknepresten er medlem i Birkenes menighetsråd og Birkenes kirkelige fellesråd, og kirkebokfører for Birkenes sokn. Soknepresten holder andakt på Birkenes sykehjem annenhver uke.

Prestene arbeider nært sammen. Det er tjenesteuke annenhver uke som omfatter alle tre sokn. Begge prester har omtrent like mange gudstjenester i de tre soknene. Gudstjenesteforordningen gir rom for en månedlig frihjelg for hver prest, uten bruk av vikar.

Ny tjenesteordning er under innføring for alle prestene i prostiet. Nye arbeidsfordelingsplaner er under utarbeidelse.

I Vest-Nedenes prosti er det ni prester. Prosten innkaller til fire årlige tjenestekonferanser. Hver tredje uke er det studiesamlinger i prostiet. Hver prest har beredskap ca. 6 uker i året.

Det søkes etter en prest som

- kan formidle kristen tro til ulike generasjoner i vår tid

- har en arbeidsstil som er preget av evne til samarbeid, kommunikasjon og ansvarsbevissthet
- vil oppmuntre og motivere andre til tjeneste
- har evne til å møte mennesker der de er i hverdagen
- kan være en sentral aktør i utviklingen av menighetens gudstjenesteliv.

Kvinner oppfordres til å søke.

Stillingen er underlagt boplikt. Presteboligen er fra begynnelsen av forrige århundre, og eies av OVF. I første etasje er det tre stuer, glassveranda, kontor, kjøkken, vaskerom og toalett. I andre etasje er det bad, fire soverom og stor loftsgang. Det er kjeller under hele huset. Det er stor hage, garasje med uthus og carport. Oppvarming med ved og strøm. Boligen er senere år pusset opp og etterisolert.

Den som tilsettes må finne seg i

- endringer i tjenesteordning for menighetsprester og regler om lønnsforhold for geistlige tjenestemenn
- alle avgjørelser som måtte bli tatt med hensyn til tjenesten og tjenesteområde

Stillingen lønnes som sokneprest i kode 0930 sokneprest (ltr. 51-65.) Pensjonsinnskudd. Godtgjørelser etter statens satser.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til kirkevergen i Birkenes (tlf. 37 28 15 55), prosten i Vest-Nedenes (tlf. 934 16 912), soknepresten i Birkenes, (tlf. 37 28 15 55) eller Agder- og Telemark bispedømmekontor (tlf. 38 10 51 20).

Søknad med CV, referanser, kopi av vitnemål, attester og skjema for standardopplysninger ved søknad på prestestilling i Agder og Telemark, må være kommet til Agder- og Telemark bispedømmeråd, Postboks 208, 4662 Kristiansand innen 18.04.07. Skjema ligger på www.kirken.no/agder under fagområde-personal, eller fås ved henvendelse til bispedømmekontoret.

Bjørgvin bispedøme

Bjørgvin fengsel i Bergen er eit nyoppretta fengsel med 90 soningsplassar.

Det vert lyst ut stilling som spesialprest med 80% teneste i fengselet og 20% teneste som vikarprest.

Fullstendig utlysingstekst finnast på NAV og Bjørgvin bispedøme sine heimesider www.kirken.no/bjorgvin.

Bjørgvin bispedøme

Sokneprest i Herdla og Ask sokn med tenestestad Askøy og tenestedistrikt Vesthordland prosti.

Askøy kommune grensar til Bergen og er ein av dei kommunane i landet som veks forta. Folketalet er no ca. 23.000. Soknepresten har sete i Herdla sokneråd og Ask menighetsråd, og vil ha eit særleg pastoralt leiaransvar i desse to sokna. Samstundes utgjør heile Askøy tenestestaden. På Askøy er Herdla og Ask dei to minste av dei fem sokna og ligg i den nordre delen av kommunen. Kvart av desse sokna har i underkant av 2000 kyrkje-medlemmer. Tilsvarende tal for dei andre sokna på Askøy: Erdal - 4000, Tveit - 4000 og i Strusshamn kring 9000 kyrkjemedlemmer. Folketalet aukar i heile kommunen, men mykje sterkare i Strusshamn og Tveit enn dei andre stadane. På heimesidene kan interesserte søkjarar finne meir stoff om kyrkja på Askøy: www.kirken-askoy.no

Soknepresten i Herdla og Ask vil dele ansvar for tenesteveke i dei fem sokna Herdla, Ask, Erdal, Tveit og Strusshamn med dei tre andre sokneprestane som har same tenestestad. Til ein viss grad deler også prestane på gudstenestene på tenestestaden. Til dagleg arbeider dei fire prestane saman med ein stab på to diakonar, ein kateket, dåpsopplæringskonsulent, kantor og tre organistar. Dessutan er det tilsett administrasjonssjef, konsulent, sekretær og ein økonomimedarbeidar i mindre stilling, forutan fire kyrkjetenarar i tilnærma heile stillingar og ein stab på kyrkjegardane på fire personar. Til dagleg arbeider altså prestane på Askøy i eit tett arbeidsfellsskap saman med ein stor stab som

har Askøy kirkelige fellesråd som arbeids-gjevar. Kontorstad er i kommunesenteret Kleppstø, ca. 29 km frå prestebustaden på Herdla.

Presten vil ha heile Vesthordland prosti som tenestedistrikt og prosten leier prestetenesta i prostiet. Prestane kjem saman regelmessig til prostikonvent for felles studium, styrke kollegafellesskapet og drøfte aktuelle tema. På prostiplan går presten inn i beredskapsvakt som i tillegg til Askøy omfattar Øygarden, Fjell og Sund kommunar. Prostiet har over 50.000 innbyggjarar.

Herdla kyrkje har plass til 540 personar. Kyrkja er særleg populær som konsert- og vigselsskyrkje, og kyrkjelyden samlast til gudsteneste der annankvar søndag. Kyrkjestaden har lange historiske tradisjonar. Tett ved kyrkja på Herdla er det laga til ei golfbane. Dei siste åra har gjennomsnittleg kyrkjesøknad lege på rundt 100 personar. Nokre hundre meter frå kyrkja ligg Herdla kyrkjelydshus. Huset er i god stand med godt høve til å drive kyrkjelege aktivitetar.

Kyrkja på Ask ligg ca. 22 km frå prestebustaden på Herdla. Denne kyrkja er 100 år i 2008. Den rommar ca. 280 personar, og er i god stand. Like ved kyrkja ligg Ask menighets-hus der Ask menighet driv eigen barnehage, og der det også går føre seg eit aktivt korarbeid for born. I Ask er det oppnemnd ungdomsråd. Der er det også i gang KRIK-arbeid. Kyrkjesøknaden i Ask er på omkring 110 personar i snitt året i gjennom. Også i denne kyrkja er det gudsteneste annankvar søndag.

Konfirmantflokkane i Herdla og Ask som soknepresten vil få ansvar for, varierer litt frå år til år, men snittet ligg på litt over 20 konfirmantar i kvart sokn.

Tveit kyrkje ligg ca. 21 km frå prestebustaden på Herdla. Denne kyrkja er 50 år i år. Kyrkjelyden på Tveit er merka av at det no veks fram store nye bustadfelt like ved kyrkja. Mange dåp og store konfirmantkull pregar Tveit menighet.

Erdal kyrkje vart vigsla hausten 2006. Den nye kyrkja er ei flott ramme for eit omfattande arbeid som Erdal menighetsråd har teke initiativ til.

Også kyrkjene i Erdal og Tveit har gudstenerer annankvar veke.

Strusshamn menighet er desidert størst på Askøy. Her er det ei arbeidskyrkje frå 1969 med gudsteneste kvar søndag med unntak for sommarmånadene. Fellesrådet har gjort vedtak om å byggje på fleire nye kyrkjelydssalar til denne kyrkja, og ein kontorfløy med nær 20 kontor som skal romme storparten av den kyrkjelege staben. I Strusshamn kyrkje er det stor aktivitet med mange uløna medarbeidarar. I Askøy er det i alt 17 barne- og ungdomsskular og vidaregåande skule. Kyrkja har nær kontakt med desse, administrert gjennom kateket og dåpsopplæringskonsulent. Tilsvarande er det også eit tett samarbeid med barnehagane. Næraste skule til bustaden på Herdla er Fauskanger barne- og ungdomsskule ca. 8 km frå bustaden. Kommunen har 30 barnehagar.

Prestane og soknediakonen deler ansvaret for tenestene ved dei 10 institusjonane. Soknepresten i Herdla og Ask vil måtte rekne med å ha ansvar for to av desse.

Frå kontoret på Kleppstø til Bergen er det ca. 15 km motorveg over Askøybrua. Det går også snøggbåt frå Kleppstø til Bergen sentrum kvar halvtime. Den turen tek litt under 10 minuttar. Kulturtilbodet i kommunen er svært godt utbygd.

Mange unge familiar etablerer seg over alt i kommunen. Desse vil vere ei stor utfordring for kyrkja i åra som kjem. Både i Herdla og Ask sokn vil ein prest med interesse og anlegg for å byggje opp eit barne- ungdomsarbeid vere velkomen

Soknepresten må rekne med å vere med på ein eller to vekelange konfirmantleiarar på sommarstid. I ein stor stab vert det stilt store krav om å kunne samarbeide i team og med andre profesjonsgrupper.

Prestebustaden ligg på øya Herdla, heilt nord i Askøy kommune. Store delar av Herdla er i dag eit naturreservat med eit spesielt rikt fugleliv. Bustaden ligg like ved den store og vakre Herdla kyrkje. Eigar er Opplysningsvesents Fond. Huset er bygd i 1874, og vart gjennomgripande restaurert ved presteskiftet for ni år sidan. Standarden i dag er god. Grunnflata er 150 m². I 1. høgda rommar huset entre, kjøkken, 2 toalett, vaskerom, ei stor stove og heimekontor. I 2. høgda er det fem soverom, bad/WC og tre loftsboder.

Det er kjellar under halve huset. Garasje, carport og hage på ca 1,5 da. Naust og båtplass 200 meter frå bustaden.

Målform er bokmål i alle sokn med unnatak av Herdla sokn. Nynorsk er gjeldande både i kyrkje og skule i dette soknet. Soknerådet i Herdla legg vekt på å føre denne tradisjonen vidare. Søkjarar må opplyse om dei nyttar begge målformer. Kvinner vert oppmoda til søkja. Opplysningar om samlivsform vil kunne bli innhenta og vektlagt ved tilsetjing.

Stillinga vert løna i stillingskode 0930 sokneprest i lønsspenn 51 - 68. Pensjonsinnskot i Statens pensjonskasse. Til løna kjem særlege regulativmessige godtgjersle. Skyssgodtgjersle etter rekning. Nærere opplysningar om stillinga kan ein få hjå fung. seksjonsleiar Gunnar Erstad ved Bjørgvin bispedømekontor tlf. 55306484 eller hjå prost Erling Kopperud, tlf. 56326530. Referansar skal vere med i søknaden. Søknad med CV og rettkjende kopiar av relevante attester, vitnemål skal sendast til Bjørgvin bispedømeråd, postboks 1960 Nordnes, 5817 Bergen. *Søknadsfrist: 11. april 2007.*

Bjørgvin bispedøme

Bjørgvin bispedøme sin visjon er å gjera Kristus kjend, trudd, elska og etterfølgd.

Det er ledig stilling som kapellan med tenestestad i Askvoll sokn og tenestedistrikt i Sunnfjord prosti.

Askvoll ligg i Sunnfjord prosti i Bjørgvin bispedøme. Askvoll kommune er ein kystkommune som byr på vakker og variert natur med gode høve til friluftsliv og naturopplevingar både på sjø og land. For meir informasjon om Askvoll:

Sjå www.askvoll.kommune.no

Soknet har samanfallande grenser med kommunen. Folketalet er om lag 3200. Frå 2006 vart den kyrkjelege verksemda omorganisert til eitt sokn. Det er tre kyrkjer, Askvoll, Vilnes og Holmedal. Dessutan er det kapell i Kvammen, Stongfjorden, Værlandet og Bulandet. Prestegjeldet har såleis sju guds-

tenestestader. Talet på forordna gudstenester i soknet er III. I fjor var gjennomsnittleg gudstenestedeltaking for heile soknet 69 personar. Statistikken viser følgjande tal: 45 gravferder, 35 døypte, 45 konfirmantar og 5-10 vigslar.

Det er seks grunnskular, tre av dei er kombinerte barne- og ungdomsskular. Samarbeidet mellom kyrkje og skule fungerer godt. Sjukeheimen er sentralt plassert i Askvoll. Her har prestane andakt omlag annankvar veke. Det er misjons- og sundagsskulearbeid i dei fleste krinsane. Yngresarbeid i Værlandet, Bulandet og Holmedal og ungdomsklubb i Kvammen. Det er og eit kyrkjekor og fleire andre kor som deltek ved ulike høve.

I soknet er det sokneprest, kapellan, organist (70%), kyrkjevevje (100%), sekretær (80%). Elles er det fleire deltidsstillingar knytt opp mot den enkelte kyrkja/kapellet og kyrkjegardane. Kyrkjekontoret er bra utstyrt og sentralt plassert i Askvoll sentrum.

Prestane har kvar sine tenesteveker. Gudstenestene vert fordelt mellom prestane etter plan. Det er utarbeidd arbeidsfordelingsplan for prestane. Konfirmantundervisninga går føre seg i skuletida og følgjer skuleåret. Det vert halde konfirmantundervisning på tre av skulane. Kapellane har eit særskilt ansvar for tilrettelegging og planlegging av konfirmanttida og har undervisningsansvar for to av dei tre konfirmantklassane.

Det er vedteken planar for dåpsopplæring, for "Samarbeid heim - skule - kyrkje" og for diakoni i soknet. Ved kvar kyrkje/kapell er det kyrkjelydsutval.

Kapellane vil få eit særskilt ansvar for dåpsopplæringsplan og samarbeid heim-skule-kyrkje. Kapellane er vara for soknepresten i soknerådet.

Det vert søkt etter ein prest med interesse for heilskapleg kyrkjelydsarbeid og som i samarbeid med sokneråd og sokneprest vil vere ein pådrivar i trusopplæringa med satsing på born og unge gjennom rekruttering og oppfølging av uløna medarbeidarar.

Sameleis vil samarbeid med kyrkjelydsutvala om gudstenestefornyng vere eit prioritert satsingsområde i tida som kjem. Soknerådet ønskjer å auka lokal medverknad ved gudstenestene. Søkjarar bør vere interessert i og ha

evne til å sjå og rekruttera uløna medarbeidarar til medansvar for gjennomføring av gudstenestene. Samarbeidsevne og evne til å leia medarbeidarar i samband med planlegging og gjennomføring av gudstenesta vil verta etterspurt.

Avstandane frå kyrkjekontoret er som følgjer: 15 km til Kvammen kapell, 15 km til Stongfjorden kapell, 8 km til Holmedal kyrkje. Til Vilnes kyrkje er det 15 min med ferje og 7 km veg. Til kapellet i Værlandet tek det 30 min med båt. Frå Værlandet vidare til Bulandet er det 10 min køyring. Til desse reisene nyttar ein oftast skyssbåt og drosje.

Det går hurtigbåt til Bergen med to daglege avgangar med ei reisetid på to og ein halv time. Til Førde tek det ein time med bil.

Prosten leier prestenesta i prostiet og kallar inn prestane til jamnlege samlingar for fagleg utvikling, åndeleg fellesskap, orientering og drøfting. Prosten ønskjer å stimulere til teamutvikling mellom prestane og tverrfagleg samarbeid mellom dei ulike faggruppene i prostiet.

Presten går inn i samarbeid om beredskapsvakt med dei andre prestane i prostiet.

Både sokneprest og kapellan bur i Askvoll sentrum. Tenestebustaden for kapellan er ein kommunal bustad frå 1960-talet. Ei større oppussing av huset vart gjort på midten av -90-talet. Huset ligg sentralt og fint til i eit etablert bustadområde. Frå bustaden er det flott utsikt over innseglinga til Askvoll.

I hovudhøgda er det stove, kjøkken, toalett og bad. I kjellaren 3 soverom, bad, vaskerom og bod. I loftshøgda er det eit soverom og ei loftsstove. Oppvarming skjer ved elektrisitet og vedfyring. Det er innbygd garasje i bustaden. Rundt huset er det hovudsakleg plen. Huset er praktisk og godt å bu i med gangavstand til kontor og kyrkje, barnehage, skule, butikkar og helsesenter. I samband med presteskifte vil huset bli renovert.

Nynorsk er målføre i kommunen. Søkjarar må meistre begge målføre. Det er tilbod om arbeidsretteiing i bispedømet. Kvinner vert oppmoda om å søkja. Opplysningar om samlivsform vil kunne bli innhenta og vektlagt ved tilsetjing.

Stillinga vert løna i stillingskode 0930 sokneprest, i lønsspen 51-68. Pensjonsinnskot i

Statens pensjonskasse. Reiseutgifter vert godtgjort etter gjeldane regulativ. Til løna kjem særlege regulativmessige godtgjeringsar.

Nærare opplysningar om stillinga kan ei få ved å venda seg til prost Reidar A. Knapstad, tlf 57828180 eller bispedømekontoret, tlf 55306484.

Søknadar med CV, referansar og kopi av relevante vitnemål og attestar skal sendast til Bjørgvin bispedømekontor, pb.1960, 5817 Bergen.

Søknadsfrist: 11. april 2007.

Nidaros bispedømme

Sokneprest i Strinda prosti med Ranheim og Charlottenlund sokn som tjenestested.

Det er ledig stilling som sokneprest med Strinda prosti som tjenestedistrikt og med Ranheim og Charlottenlund sokn som tjenestested.

Ranheim og Charlottenlund ligger øst for Trondheim sentrum. Avstand til skoler, barnehager og offentlig kommunikasjon er kort.

I Ranheim sokn er det ca 6500 kirke-medlemmer og i Charlottenlund sokn ca 6400.

I soknene er det følgende kirker: Ranheim kirke, en steinkirke fra 1933 og Charlottenlund kirke, en arbeidskirke fra 1973. Ranheim Menighetscenter ligger i nærheten av Ranheim kirke med egen kontorfløy og menighetssal.

Menighetene betjenes av to sokneprester og en kapellan. Soknepresten har fortiden sete i Ranheim menighetsråd. I hele prostiet er det i tillegg til prosten og prostiprest, 11 menighetsprestepstillinger.

Kontorsted for soknepresten er Ranheim menighetscenter. Her er det kontorfellesskap med kapellan, sekretær og organist. I soknet er det også kirketjener.

Kirkelig statistikk for Ranheim menighet 2006: 115 dåp, 37 begravelser, 24 vielser og 92 konfirmanter samt 59 forordnede gudstjenester i året.

Aktiviteter i menighetene:

- Ranheim familiekor har over 40 medlemmer fra begge sokn
- Søndagsskole i Charlottenlund kirke

- Åpent lekested i Ranheim menighets-senter
- Utdeling av 4-årsbok og 6-årsbok. Tilbud om 4- og 6-årsklubb
- Det er utarbeidet trosopplæringsplan for begge menigheter
- Tema/fellesskapskveler for voksne i Ranheim menighetssenter en gang i måneden
- Bibelgrupper i begge menigheter
- Misjonsforening i Charlottenlund tilknyttet Det Norske Misjonsselskap
- Godt samarbeid med lokale sang- og musikkrefter
- Begge sokn arrangerer hyggestunder

De største utfordringene for menigheten er å styrke og utvikle barne-, ungdoms og familiearbeidet, styrke diakoni og omsorgen for eldre, og skape levende fellesskap i de to soknene.

Når det gjelder utbyggingen av skoler, barnehager, helse- og sosialtjeneste og forholdene i lokalsamfunnet/kommunen for øvrig, vises til blant annet kommunens hjemmeside: www.trondheim.kommune.no Ellers vises også til bispedømmet hjemmeside: www.kirken.no/nidaros

Nidaros bispedømme arbeider etter en strategiske plan som er gitt overskriften: "Kirken i Nidaros - sammen underveis". Bispedømmet har godt utbygde personaltiltak, herunder arbeidsveiledning og kollegastøtteordning. Bispedømmet er IA-virksomhet og vårt mål er å få en balansert alders- og kjønns-sammensetning i sokn/prosti samt legge til rette for mennesker med redusert funksjons- evne.

Med stillingen følger det bolig med boplikt. Boligen er en romslig enebolig i populært og etablert villastrøk på Nedre Ranheim. Byggeår ca 1963. Boligen er nylig renoverert utvendig. Kort vei til sjøen. Ca 1,5 km fra Ranheim kirke og Ranheim barneskole. 1.etg.: stue/spisestue med peis, TV-stue, kjøkken, vaskerom, toalett og hjemmekontor. 2.etg.: bad, 4 soverom og romslig bod. Kjeller: toalett med dusj og god lagringsplass. Garasje og stor hage.

Målformen i soknene er bokmål og søkerne må opplyse om de behersker begge målformer. Tilsetning skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder og den som tilsettes må rette seg etter følgende:

- a) endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. herunder spørsmål vedrørende tjenesteordning, beredskapsordning, tjenestebolig og husleie.
- b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål og bosted.

Vi søker etter en prest som kan fylle stillingen i henhold til tjenesteordningen, de oppgaver og utfordringer som er beskrevet foran og som:

- evner å bidra til gode samarbeidsforhold, trivsel, engasjement og er kontaktskapende
- evner til å jobbe selvstendig og samtidig i fellesskap med ansatte og frivillige medarbeidere.
- har lederegenskaper

Stillingen er plassert i kode 0930 og lønnes i ltr. 51-68 Pensjonsinnskudd. Skyssgodtgjøring.

Opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til Nidaros bispedømmeråd, tlf. 73 53 91 00 eller prosten i Strinda tlf. 72 54 01 80.

Søknad med CV, attester og referanser sendes Nidaros bispedømmeråd, Erkebisppegården, 7013 Trondheim innen 24. april 2007. Attester vil ikke bli returnert.

Nidaros bispedømme

Sokneprest i Heimdal prosti med Byneset og Leinstrand sokn som tjenestested.

Det er ledig stilling som sokneprest med Heimdal prosti som tjenestedistrikt og med Byneset og Leinstrand sokn som tjenestested.

Soknene er en del av Trondheim kommune som har ca. 150.000. innbyggere. Soknene ligger i en avstand på 15-20 km fra Trondheim sentrum.

I Byneset sokn er det 2403 kirkemedlemmer og i Leinstrand sokn 1344 kirkemedlemmer. Soknepresten har nå sete i Byneset menighetsråd og Leinstrand menighetsråd.

I soknene er det følgende kirker Byneset kirke som er en steinkirke fra 1170 og Leinstrand kirke fra 1771. I tillegg er det noen gudstjenester i året i Rye kapell.

Menighetene betjenes av soknepresten. I hele prostiet er det i tillegg til prosten og prostiprest, 8 menighetsprestestillinger.

Kontorsted er Rye kapell. Her er det kontor-felleskap med klokker/kirketjener.

I soknet er det organist, og ungdomsarbeider i 20%. Det arbeides med å styrke bemanningen i soknet. Her tenkes det innen arbeidsområdet for kateket/diakon og økte ressurser innen barne- og ungdomsarbeid.

Kirkelig statistikk for menighetene: 48 dåp, 48 begravelser, 16 vielser og 58 konfirmanter samt 58 forordnede gudstjenester i året.

Av frivillige aktiviteter kan nevnes: Babysang, speiderarbeid, ungdomsklubb og eldretreff ved prestegjeldets sykehjem. Det er aktivt organisasjons- og foreningsliv innen flere kristne organisasjoner med tilhørighet innen Den norske kirke.

Det er et nært og godt samarbeid mellom skoler og barnehager og kirka.

Det er et levende sang- og musikkmiljø i soknene.

De største utfordringene for menighetene er innenfor relasjonsbygging innen de ulike arbeidslag i menighetene og å videreutvikle barne- og ungdomsarbeidet.

I prostiet er det blant prestene behov for supplerende kompetanse innenfor menighetsbygging.

Når det gjelder utbyggingen av skoler, barnehager, helse- og sosialtjeneste og forholdene i lokalsamfunnet/kommunen for øvrig, vises til blant annet kommunens hjemmeside: www.trondheim.kommune.no Ellers vises bispedømmets hjemmeside: www.kirken.no/nidaros.

Nidaros bispedømme arbeider etter en strategiske plan som er gitt overskriften: "Kirken i Nidaros - sammen underveis". Bispedømmet har godt utbygde personaltiltak, herunder arbeidsveiledning og kollegastøtteordning. Bispedømmet er IA-virksomhet og vårt mål er å få en balansert alders- og kjønns-sammensetning i sokn/prosti samt legge til rette for mennesker med redusert funksjons-evne.

Med stillingen følger det bolig med boplikt. Boligen er oppført i 1981/82. Den ligger i landlege omgivelser ca 28 km vest for Trondheim sentrum. Boligen har høy standard,

her er ca 185 m² boligareal fordelt på 2 plan. I første etasje er det kjøkken og stue, samt 2 rom som kan nyttes som bibliotek/stue eller soverom. Her er ellers separat wc og vaskerom. På loftet er det 4 soverom og bad/wc. Det er beplantet hage rundt huset.

Avstanden fra prestebolig til kontor er ca 8 km.

Målformen i soknene er bokmål og søkerne må opplyse om de behersker begge målformer.

Tilsetning skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder og den som tilsettes må rette seg etter følgende:

- a) endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. herunder spørsmål vedrørende tjenesteordning, beredskapsordning, tjenestebolig og husleie.
- b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål og bosted.

Vi søker etter en prest som kan fylle stillingen i henhold til tjenesteordningen, de oppgaver og utfordringer som er beskrevet foran og som:

- evner å bidra til gode samarbeidsforhold, trivsel, engasjement og er kontaktskapende
- evner til å jobbe selvstendig og samtidig i fellesskap med ansatte og frivillige medarbeidere.

Stillingen er plassert i kode 0930 og lønnes i ltr. 51-68. Pensjonsinnskudd. Skyssgodtgjøring.

Opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til Nidaros bispedømmeråd, tlf. 73 53 91 00 eller prosten i Heimdal tlf. 72 59 20 50.

Søknad med CV, attester og referanser sendes Nidaros bispedømmeråd, Erkebispegården, 7013 Trondheim innen 24. april 2007. Attester vil ikke bli returnert.

Nidaros bispedømme

Sokneprest i Gauldal prosti med Berkåk, Innset og Rennebu sokn som tjenestested.

Det er ledig stilling som sokneprest med Gauldal prosti som tjenestedistrikt og med Berkåk, Innset og Rennebu sokn som tjenestested.

Soknene tilsvarer Rennebu kommune som har ca. 2650 innbyggere. E 6, Dovrebanen og en viktig pilegrimsvei går gjennom kommunen. Kommunesenteret Berkåk ligger ca. 85 km sør for Trondheim.

I Rennebu sokn er det 892 kirkemedlemmer, i Berkåk sokn 1325 kirkemedlemmer og i Innset sokn 316 kirkemedlemmer. Soknepresten har nå sete i Rennebu sokneråd, Berkåk sokneråd og Innset menighetsråd, samt Rennebu kirkelige fellelråd.

I soknene er det følgende kirker og kapell: Rennebu kirke er en Y-formet trekirke fra 1669, Nerskogen kapell (i Rennebu sokn) er laftet trekirke fra 1962, Berkåk kirke fra 1878 er en langkirke i tre og Innset kirke fra år 2000 er en laftet korskirke (bygd ny etter brann i 1995.) Avstand fra bolig: 15 km til Rennebu kirke, 16 km til Innset kirke og 30 km til Nerskogen kapell.

Menighetene betjenes av sokneprest. I hele prostiet er det i tillegg til prosten, prostiprest og 10 menighetsprestestillinger. Sognepresten i Rennebu er i arbeidsfellelskap med sogneprestene i Oppdal, Fagerhaug, Lønset og Soknedal.

Kontorsted er i Menighetshuset på Berkåk. Her er det kontorfellelskap med kirkeverge og menighetssekretær. Det arbeides også med å få tilsatt prosjektleder i forbindelse med tildelte trosprosjektmidler. I menighetene er det også stillinger for organist, kirketjenere, graver og klokkere.

Kirkelig statistikk for menighetene (2006): 36 dåp, 32 begravelser, 10 vielse og 37 konfirmanter samt 76 forordnede gudstjenester i året.

Dåpsopplæringsutvalg, ungdomsutvalg og diakoniatvalg har utarbeidet planer for sine arbeidsområder. Det er et godt barnarbeide i alle tre menighetene. Arbeidet drives i stor grad av de kristelige organisasjonene, bl.a. barne- og gospel.

Rennebu sokn har også et variert ungdomsarbeide tilknyttet Normisjon der konfirmantene i noen grad deltar som ledd i konfirmasjonstidens opplegg. Ungdomsutvalget sammen med menighetssekretær og frivillige har gjort mye for å gi konfirmantene et godt tilbud.

Samarbeidet mellom kirken og de kristelige organisasjonene er godt. Både Normisjon, NMS, NLM og Samemisjonene har aktivitet i bygda. På Berkåk ligger Mjuklia ungdomsenter, NMS, en ressurs for menighetene i ulike sammenhenger.

Rennebu kommune har et rikt kultur og idrettsliv. Her finnes flere kor, korps, mange foreninger og gode tradisjoner inne håndverkskunst. Store muligheter for friluftsliv.

Soknepresten har vært med i det kommunale kriseteamet, og har vært redaktør for menighetsbladet.

Når det gjelder skoler, barnehager, helse- og sosialtjeneste og forholdene i lokalsamfunnet/kommunen for øvrig, vises til blant annet kommunens hjemmeside: www.rennebu.kommune.no der også kirken har en lenke. Ellers vises også til bispedømmets hjemmeside: www.kirken.no/nidaros

Nidaros bispedømme arbeider etter en strategiske plan som er gitt overskriften: "Kirken i Nidaros - sammen underveis". Bispedømmet har godt utbygde personaltiltak, herunder arbeidsveiledning og kollega-støtteordning. Bispedømmet er IA-virksomhet og vårt mål er å få en balansert alders - og kjønns sammensetning i sokn/prosti samt legge til rette for mennesker med redusert funksjonsevne.

Med stillingen følger det fondseid bolig med boplikt. Boligen er en arkitekttegnet bolig fra 1967 på 157 m². Den ligger på Berkåk med et par minutt gangavstand til menighetshus og Berkåk kirke. Fra bolig er det også kort gangavstand til barnehage, skole, butikker, bank og kommunehusadministrasjon.

Boligen har to sammenhengende stuer med terrasse utenfor den ene, kjøkken, rom som kan nyttes som soverom/gjesterom eller kontor, og entre i hovedetasje. 1/2 etasje opp ligger 3 soverom, WC og bad. 1/2 etasje ned (kjeller) ligger matbod, WC, vaskerom, tørkerom og et litt større rom som kan brukes

som kjellerstue/gjesterom. Boligen vil bli oppusset før ny prest kommer på plass. Garasjebygg og uthus finnes. Ca 2 mål stor hage/plen.

Målformen i soknene er bokmål i Berkåk og Innset, nynorsk i Rennebu og søkerne må opplyse om de behersker begge målformer.

Tilsetting skjer på de vilkår som til enhver tid gjelder og den som tilsettes må rette seg etter følgende:

- a) endringer i lover, tariffavtaler, reglement m.v. herunder spørsmål vedrørende tjenesteordning, beredskapsordning, tjenestebolig og husleie.
- b) avgjørelser som kan influere på tjenestens gjøremål og bosted.

Vi søker etter en prest som kan fylle stillingen i henhold til tjenesteordningen, de oppgaver og utfordringer som er beskrevet foran og som:

- gjerne har særskilt interesse for pilegrimsarbeide
- evner å bidra til gode samarbeidsforhold, trivsel, engasjement og er kontaktskapende
- evner til å jobbe selvstendig og samtidig i fellesskap med ansatte og frivillige medarbeidere.

Stillingen er plassert i kode 0930 og lønnes i ltr. 51-68 Pensjonsinnskudd. Skyssgodtgjøring.

Opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til Nidaros bispedømmeråd, tlf. 73 53 91 00 eller prosten i Gauldal tlf. 72 40 30 00.

Søknad med CV, attester og referanser sendes Nidaros bispedømmeråd, Erkebispegården, 7013 Trondheim innen 24. april 2007. Attester vil ikke bli returnert.

Aktuelt fra Luther Forlag

Torbjørn Nordvoll

KJÆRLIGHET SOM VARER

Om sex og samliv

Med lidenskap og engasjement hevder forfatteren at ekteskapet er en god ramme for et livsbejænde og frodig seksualliv. En utfordrende og ærlig bok om hvor viktig intimitet og sex er mellom to som ønsker å leve forpliktende sammen hele livet.

Kr 198,-

Luther Forlag

Besøk oss på: www.lutherforlag.no

Gunnar Johnstad/Tore Lund

HÅNDBOK TIL DET NYE TESTAMENTE

Kr 298,-

Bibeloversetteren og NT-læreren Gunnar Johnstad har, i samarbeid med Tore Lund, revidert og utvidet sin fars klassiker Forklaringer til Det nye testamente. Boken fremstår nå i en helt ny utgave - Håndbok til Det nye testamente - tilpasset Bibelselskapets nye, reviderte NT-oversettelse av 2005.

- Historiske innledninger til alle bøkene i NT
- Hvert skrift blir kommentert og forklart
- Artikler om kanondannelse, tekstoverlevering, nytestamentlig kronologi og tidshistorie

Boken omtales allerede som et funn for enhver bibelleser!

Nyhet!

Tor Johan S. Grevbo

SJELESORGENS VEI

EN VEIVISER I DET SJELESØRGERISKE LANDSKAP
- HISTORISK OG AKTUELT

Kr 398,-

En gullgruve for studenter og fagfolk på sjelesorgens felt!

Pirjo Hakala, Diaconia universitet, Helsinki

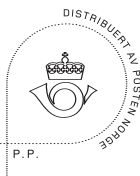
Dette er den bredeste - historisk og systematisk forankrede - sjelesorgbok som er kommet ut på mange decennier, en stor hendelse i skandinavisk teologi.

Owe Wikström, Teologiska institutionen, Uppsala universitet

Grevbo behersker sitt fagfelt på en suveren måte og med et overblikk som er få forunt. Den foreliggende bok representerer noe helt annerledes og nytt i forhold til det som ellers foreligger på sjelesorgmarkedet.

Det er aldri tidligere på skandinavisk språk - knapt nok på internasjonale fagspråk - vært skrevet en sjelesorg-faglig fremstilling av den type som Grevbo her har gjort. Hele veien merker vi også forfatterens glede over og pasjon for sitt fagstoff.

Leif Gunnar Engedal, Det teologiske Menighetsfakultet, Oslo

Returadresse:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktikumsrektor Halvor Nordhaug, rektor Vidar L. Haanes, prost Jan Otto Myrseth og kapellan Sunniva Gylver.

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO.
Red. sekr.: Eyolf Berg.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes til ovenstående e-post adresse.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/Eyolf Berg,
Bok & Media AS, Grensen 3, 0159 OSLO.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

Pris kr. 490,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 550,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 7 annonsemøduler i LK:

1. *1/2 kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr 375,- +moms
2. *Kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 615,- +moms
3. *Halvside* (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1090,- +moms
4. *Halvside* (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1090,- +moms
5. *3/4 side* (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr 1700,- +moms
6. *Helside* (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 1940,- +moms
7. *Dobbelside* (Høyde 177 mm, bredde 2x127 mm) kr. 3500,- +moms

ISSN 0332-5431

